

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AUSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

NEKAJ VELIKONOCNIH MISLI

NEDAVNO MI JE slovenski fant pokazal oljeno vejico, ki jo je lepo okrašeno prinesel s seboj iz Trsta — spomin na dom in za spomin na slovensko četveto nedeljo. En sam pogled na oljeno vejico mi je pričaral vse tiste čudovite dogodke, ki so se odigravali na slovenski zemlji okoli velike noči. Videl sem v duhu natačeno cerkev in žareče obraze otrok z butaricami v rokah. Oči so begale na levo in desno in iskale, katera butarica je lepša, katera večja, katera ima največ barvanih trakov ali največ pomaranč. Za oljne vejice v rokah odraslih se niso dosti menili, pa se je zelenje tako lepo odražalo od zgubanih obrazov mamic in njih sklenjenih ter z molkom ovitih rok. Bolj so občudovali največjo butaro, ki so jo v cerkev prinesli trije odrasli fantje in je segala skoraj do stropa. Vsa cerkev je bila kakor pisani slovenski šopek.

Taka je bila slovenska cvetna nedelja in taki so moji spomini: topli in domači, prav kakor oljena vejica v rokah slovenske mamice ali pa pisana butara v rokah slovenskega fantiča.

Cvetni nedelji je sledil teden čudovitega in v dno duše segajočega molčanja. Dosti dela je bilo po hišah,ости pospravljanja in pomivanja in pripravljanja za veliko noč. Vse življenje se je pa kljub temu le nekako zgrnilo okrog cerkve, kjer je mežnar pripravljal božji grob in privlekel od izpod strehe dva rimska vojaka z mrkimi obrazi in sulico v rokah. In svečnike z rumenimi svečami in križ in vijolične blazine . . . Vse se je pripravljalo kakor za pogreb Nekoga, o katerem že vsakdo ve, da bo ta teden umrl.

Ko so se v četrtek začeli obredi in je namesto strežnikovega zvončka zapel klopotec ter smo mi z vso resnostjo začeli vrteti raglje, ko se zvonovi niso nič več oglasili iz lin, tedaj nas je vse čudno pretreslo. Cerkev je bila prazna, oltarji razkriti, sveče pogašene . . . Le stranski oltar je bil v cvetju in lučkah: hranil je Najsvetejše, ki je bilo na veliki petek prenešeno v božji grob. Mi pa smo poljubovali križ, na katerem se mi je ta dan Jezusov obraz zdel še bolj trpeč in sem na srčni rani skoraj videl kapljavo sveže krvi . . .

Velika sobota ni imela več

smrtnne mračnosti. Vso svojo mladost sem jo primerjal tepežnemu dnevu po božiču. Na tepežni dan smo tekali okoli s šibami, na veliko soboto pa z blagoslovjenim ognjem. In barvali smo pirhe in mati je pripravljala potice in kuhalo šunko . . . Aj, praznik se bliža! Tudi zvonovi so se med mašo spet oglasili in posta je bilo konec. K žegnu smo nesli. Prijetno je bilo gledati pisane košare, ki so se zibale na glavah mater in deklet proti cerkvi.

Pa je minil tudi ta dan in v sončnem velikonočnem jutru je zadonela iz božjega groba po cerkvi duhovnikova Aleluja, Bandera so zavihrala, možnarji so udarili za hišami, procesija se je premaknila. Ona lepa in pestra slovenska procesija, polna velikonočne pesmi in veselja in prebujočega se pomladnega življenja. „Zapoj veselo, o kristjan, veselja tvojega je dan . . .”

Doma smo potem pokusili velikonočni žegen, nato pa že hiteli pred hišo s pirhi in pomarančami. Ne bom pozabil, kako sem napilil dinar, da sem laže sekal in dobival. Pa me je mama za ušesa, češ da sem na samo veliko noč uganjal goljufije. In lupine in olupke smo morali skrbno metati v ogenj: blagoslovjeno je bilo vse to, ni smelo ležati po tleh med smetmi . . .

Oj, spomini, kam ste me privedli? Lepi ste kot samo velikonočno jutro mojih mladih let. Proč z grenostjo, ki se vam primešava! Preveč ste sveti, da bi vas oskrunila grenka misel, preveč ste domači, da bi vas nova domovina izruvala iz srca. Imam vas kot zaklad, ki ga kot redkost hranim od doma in mi ga nihče vzeti ne more.

Velika noč — praznik smrti in praznik življenja, ki se iz smrti rodii. Praznik trpljenja in praznik veselja, ki ga žrtev prinese. Vse naše življenje gre tako pot. Kdor ne zna trpeti, tudi živet ne bo znan, ko bo trpljenja konec. „Dedci v kikljah” bi rekel Cankar mnogim med nami, če bi nas poznal. Tistim, ki se ne upajo ničesar začeti, in tistim, ki samo tožijo nad težavami ter žrtvam ne vidijo konca. Pa tudi tistim, ki si niti za veliko noč ne upajo pobrskati po svoji vesti in urediti račune z Bogom. **P. Bazilij.**

VELIKI TESEN

Zdrzne se v snu
in siroko odprete oci
iscejo v noc.

— Kaj me budis,
zakaj me mucis,
veter ti blodni v vejah pod
oknom sumec? —

Cuj!

Kakor matere jok,
kakor ranjene duse vdih,
kakol jetnikov klic.

Joj!

Iscejo v noc trudne oci,
gledajo — vidijo:
kriz tam stoji.

Temen in vendar svetal,
glej, cez ves svet strmi.

Jezus pa romu od kraja do

kraja, stopil je s kriza, nas vse

obiskuje, kjer razkopljeni smo, kjer

smo ostali: isce nas, klice, tolazi, dviguje.

Preko Avstralije do Argentime,

kjer so Slovenci in Ga se

kdo moli, vse nas obisce, da bili bi

zbrani: ta veliki teden da bili z

Njim. V Afriku sel je, da najde

oceta, in v Kanado pride, da obisce

moza —

kjerkoli na svetu se kriz se razpenja,
kjer sta nas jezik in vera doma. —

Pod oknom veter ihti.

Poslusala zdaj bi velikonočni zvon:
v odpuscanje, v spravo in v opomin.

Glej, pozabili smo na nebo,
pozabili na dom in molili peklo,

pa naj se veter ne joce?

— Tako rada bi poklepnila zdaj
in molila za nas vse, moj Oci! —

Neva Rudolf.



KI JE ZA NAS TRPEL

ZA NAŠO SKUPNOST

NA DAN!

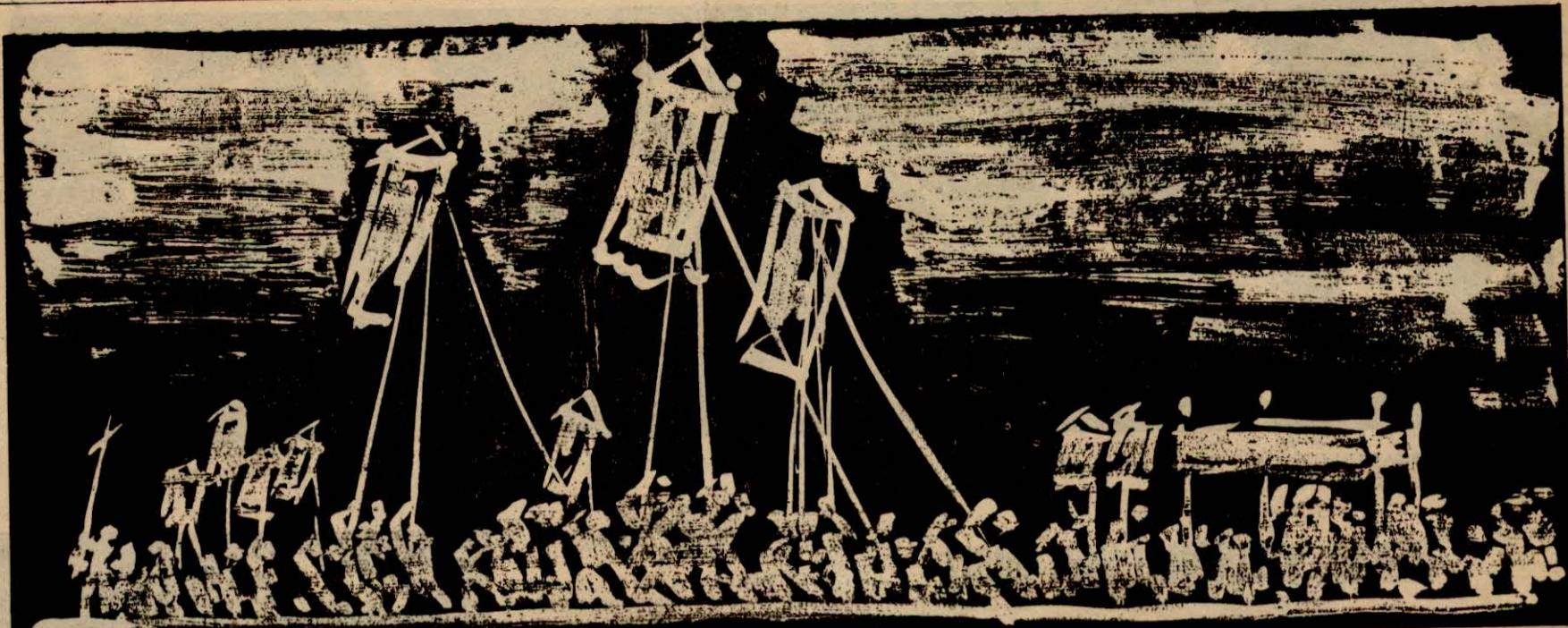
Kvišku srca, kvišku glave! Megle so se raztopile, sence so izginile, slovenski Sydney se je postavil na noge. In to je znamenje za vso slovensko Avstralijo: Predramimo se, rojaki! Bilo je neodložljivo, skrajni čas je bil. Precej smo že zamudili, toda bolje pozno kakor nikoli! Pohitimo in popravimo, da nas ne zaloti prezgodnji september, dremajočih delavcev na neizoranem polju . . .

Rojaki Slovenci širom po obširni Avstraliji, družite se, zbirajte se! Bratje Slovenci v Sydneyu in okolici, lepo in prisreno vas vabimo, prihajajte pogosto in v velikem številu v Slovenski dom! To je naš skupni dom. Tam se najdemo zlasti vsako soboto zvezcer. Malo pokramljamo, polko

zaplešemo, v miru pospravimo klobaso, izpraznimo kozarček ter odidemo pomirjeni in potolženi . . .

Toliko za začetek. Vse najvažnejše delo, ki bo dalo stvari pravi smisel in pomen, pa je zaenkrat šele v načrtu. Od načrta do uresničenja je pot lahko prav kratka. V Domu so nam na razpolago lepo urejeni prostori in čedna dvorana. Tam se bomo sestali in pogovorili, kako priti do klavirja, ker brez klavirja je težko učiti pevski zbor. Dobro je, da imamo kam iti, in zato je prostor tam, da bomo v njem zaživeli svoje lastno življenje. Poleg pevcev se bodo tam zbirali in vadili tudi igralci in godci. Od tam pa vodi pot na oder. Kulturnih delavcev potrebujejemo. Kulturni delavci — na dan!

(Dalje na str. 6).



VESELE PRAZNIKE

BOŽJI TRENUTKI

KAJ MISLITE, ali ravnamo prav, če iščemo, kako bi našli zavetja pred nevihto; če se skušamo izogniti usodi, nečemu, kar bomo najbrže doživeljili?"

Stala je vsa v dvomu, pa vseeno odločena, in ga nepremično gledala. S stranskega oltarja ja padala tista posebna svetloba sveč samo na njene roke. Čudno — in pater je govoril samo tem prstom, ki so se oklepali rjave deščice v spovednici. Ti nemirni prsti so pripovedovali vso povest. Govorili so o zbeganoosti, o trpljenju človeka, ki išče resnice, pa ve, da bo resnica prinesla njemu in še drugim bolest, razočaranje, grenkobo.

„Ali smo vedno dolžni bolj misliti na druge kot nase? Ali je to greh, če nenadoma dorasemo in z grozo spoznamo, da so bila leta, dolga leta preteklosti, docela zgrešena, da še najlepši spomini

predstavljajo samo kesanje, zavest zapravljenih dni?"

Pater gleda te uboge roke. Vsa skrivnost vesoljstva je nakopičena v eni duši. Človek hoče do sočloveka, podaril bi mu rad vse svoje bitje, izpovedal vso svojo notranjost, pa je to prevelika naloga. Prepričani smo o svoji lastni vrednosti, opaja nas lepota namisljenih vrednot. Gremo in si ustvarimo iz sočloveka bitje, ki bi ga radi imeli. Všeč nam je, da priznava zaklad, ki ga je našel v nas. A ko čas podre iluzijo in ko stopi pred nas resnični človek, bitje, ki nam je namenjeno, tedaj je hudo. Pa smo sami krivi.

Da, pater ve mnogo. Pozna drobne skrbi vsakdanje borbe za življenje. Ljudje mu odpirajo domove, da vidi skrbno gospodinjstvo, toplo ognjišča, zbegane poglede dvomčeh ljudi, zapah-

njena srca, odrevenele duše. Prihajo po moči in poguma, prosijo ene dobre besede, iščejo domače govorce, kjer je vsaka pesem, vsak pozdrav tuj.

Prihajajo kot ta deklica; vprašujejo. Pater ozdravlja z eno pravo besedo, tolaži, dviguje.

Ljubezen . . . Sreča . . . Pozna vse to . Vse življenje na svetu, vse zunanje življenje se vrti v hlepenju po sreči. Kako naj tej preplašeni duši pove, da ni grešila, vsaj zavestno ne?

„Vidite, ljudje smo zelo samoljubni. Prepričani smo, da hočemo pomagati sočloveku, a se ne vprašamo, iz kakšnega nagiba. Je vse morda le naša osebna želja, da si povečamo svetno ugodje?

„Resnica je vse, os življenja je. Ne morete je pa spoznati takoj. Bolje je raniti človeka z resnico kot pa mu jemati življenje pologoma s sladko lažjo. Če je mož, bo prenesel udarec — a laž vodi le v smrt. Zdaj pojrite in naj vam

bo samota in tujina v spoznanje."

Vdihuje sladki zrak tolažbe. Divja sreča zmagovalnih dni jo je zapustila, a zapustil jo je tudi dvom, tisti težki strah, ki se je bil vsesal v vsako uro veselja, v njene noči in sanje. Tisti dobrski mir je z njo. Kot da jo je pobožala nežna roka.

Ne more moliti, samo kleče počiva.

Kako sladko je imeti vero, ki ohranja otroško srce sredi razvalin sveta! — Neva Rudolf.

POMLAD

Spet je toplio in spet je pomlad. V belo nebo so se škorci vrnili, jurjevke svetlo so vzcvale, mačice so v srebro zadrhitele — v te sanje, v ta tiki odmev . . .

Ali niso hiacinte zasiiale in tulpe v mavrični lok zažarele in veter zadihal je v jug? — Ali ni mi na čelu zavzdihnil en sladek poljub? —

NEVA RUDOLF

KADAR ČITAM v časpisih o odkritijih spomenikov v čast javnim delavcem, umetnikom, generalom, narodnim herojem in tako dalje, mi vedno šine v glavo misel, da bi morali Slovenci postaviti spomenik slovenskim kuharičam in služkinjam. Ta preprosta slovenska dekleta so storila za slovenstvo mnogo več kot vsi naši diplomatski predstavniki. Ta dekleta so prva zanesla v svet slovensko ime, združeno in ovenčano s poštenjem in častjo. Ko je bila leta 1948 še vsa naša emigracija zaprta v taboriščih, je bila Argentina prva in edina dežela, ki je slovenskim beguncem odprla vrata na stežaj. Sprejemanja naših ljudi ni omejila ne na starost ne na poklic, še pri zdravniških pregledih so prišle v poštev le nalezljive bolezni. Čudil sem se velikodušnosti južnoameriških Špancev in začel poizvedovati po razlogih. Prejel sem naslednje pojasnilo: argentinski ministerski krogi, pri katerih služi toliko slovenskih deklet, so zaradi poštenosti teh

deklet zelo spoštovali Slovence. Ko so zvedeli za njihovo žalostno usodo v begunstvu, so dejali: Če so vsi Slovenci taki značaji kot njihova dekleta, naj pa le kar vsi pridejo v Argentino . . .

Tudi v Gorici in Trstu bi bili nositelji slovenskih list ob volitvah dostikrat v zadregi, kje zbrati dovolj podpisov, ki so potrebni za veljavno vlaganje list, ako bi se ne mogli zanesiti na slovenske služkinje. Toda te značajne Slovence se niso ustrašile riskirati svojih položajev in so zmerom rade manifestirale svojo narodnostno pridpadnost s tem, da so dale svoja imena na liste slovenskih kandidatov.

* * *

Usoda beguncev gotovo ni zaviranja vredna, vendar se mi zdi, da je vsak begunc na boljšem kot član komunistične partije doma. Mislim zlasti na one tam, ki imajo še drobec soli v glavi in malce

spoštovanja do samih sebe. Groza me oblige od glave do pete, ko pomislim, kaj vse so že morali verovati člani komunistične partije, odkar je slovenski komunizem v sedlu doma. Kako so morali pogosto kar čez noč spremeniti svojo politično vero pred vojno in po njej! Če bi skušal njihova politična verovanja podati v slikah, mislim, da bi ustvaril eno tistih nerazumljivih kubističnih slik, kjer se najbolj nemogoče barve prelivajo druga v drugo in človek zaman premišljuje, kaj naj bi slika pomenjala.

Spominjam se, kako so komunisti na ljubljanski univerzi kričali, da je Rusija zaščitница slovanskih narodov, in poveličevali Stalina, ko je sklenil s Poljsko prijateljsko pogodbo. Takrat so bili naši komunisti največji sovražniki Nemčije in Hitlerja. Toda kmalu potem je Stalin sklenil pogodbo tudi s Hitlerjem in vsak od ene

strani sta planila po ubogih Poljakinih. Pa so morali naši komunisti čez noč menjati prijatelje in sovražnike, na sovražni strani so ostali zaenkrat le-kapitalisti. Dve leti potem je Hitler udaril po Sovjetiji in kaj se je zgodilo. Kar naenkrat so bili zapadni kapitalisti dovolj dobri, da jih je Stalin sprejel za zaveznike, s Stalinom so jih sprejeli tudi naši komunisti . . .

Stalin je zmagal s pomočjo kapitalistov in bil silen junak. Kdo si je upal kaj reči zoper Stalina in njegovo Sovjetijo? Vse je moralno proslavljati tega mogotca, če ne . . . Toda že leta 1948 si šel v Jugoslavijo v zapor, če se nisi pravočasno spomnil, da je čez noč postal Stalin z vso Sovjetijo vred v očeh naših komunistov velik falot. Sovjetski komunisti so imeli početje svojih bratcev v Jugoslaviji za velik zločin, pa tudi ne dolgo. Prišel je čas, ko so sami degradirali Stalina in mu naprtili dolgo vrsto zločinov. Ubogi komunisti, kako morajo spremenjati svojo politično vero!

— R.R. N.S.W.

UTRINKI

NOVINARSKI KADET

TE VRSTE PIŠEM, da bi vzbudil med našo emigracijo večje zanimanje za tiskano besedo, ki ima na milijone ljudi magično moč, če ji vitezi peresa hočejo služiti. Ko bo naša skupnost bolje povezana, bomo verjetno lahko izdajali MISLI pogosteje, zato bomo tudi morali pripraviti večjo sodelavsko skupino. (Rusi imajo v Melbournu svoj tednik in celo svojo tiskarno!)

Besedi "novinarstvo" in "časnikarstvo" nam že kar dobro označuje namen in vlogo te važne literarne vrste. Žurnalistika je beseda, ki izhaja iz francoske „jour,” po naše dan. Beseda torej pomeni nekaj, kar naj bi bilo pred nami vsak dan.

Stari Rimljani so objavljal dnevna oznalila na javnih mestih, pisana na pergamentu ali vosku. Pravi razmah pa je dobilo novinarstvo šele po odkritju tiska. (Gutenberg.) Napočila je „tisk” moderna doba. Isto besedo uporabljajo drugi jeziki: press, stampa, imprenta . . . Od prvih tiskanih časopisov do danes je velik razvoj. Danes tiskajo dnevne v milijonskih nakladah, ki imajo za sabo precizno organizacijo. Ta je malo mar bralcu, ki se iz dnevnika seznanja z novicami pri zajterku, kosilu ali na vlaku.

Tisk je služil in še služi dobrim in slabim namenom. Poslužujejo se ga politiki, trgovci, države, cerkve in vsi oni poedinci in skupine, ki želijo širiti svoje ideje med mase. V večini dežel na zpadu uživa danes tisk skoraj neomejeno svobodo. V Avstraliji lahko celo komunistična TRIBUNA napiše domala vse, kar papir prenese. Lahko dokazuje, da je belo črno, da smo emigrantti fašisti in da so uporniki na Madžarskem le podli kapitalistični hlapci in reakcionarji.

Pod raznimi diktaturami je pa seveda stvar drugačna. Tudi tisk mora gledati na vse skozi načnike, ki jih predpiše partija ali vladna klika. Seveda tudi na zpadu ni bilo vedno tako kot sem omenil. Svobodo tiska so kupili pogumni pisci in svobodoljubni borci na račun lastne svobode ali celo za ceno življenja.

Večkrat slišimo krialico: Ah, to je časnikarska raca! Res je, da tisk tudi v svobodni družbi lahko pretirava ali celo laže. Toda vse ima svoje meje. Tudi tu velja: Laž ima kratke noge. Za to poskrbi konkurenca pri drugem časniku ali listu. Sicer pa obstajajo razni tipi tiska: eni so umerjeni in na dosteni višini, drugi pa radi tiskajo na naslovno stran storijo o lepih blondinkih, ki je zbežala z moževim prijateljem. Kakor imamo prvorstne hotele in poleg njih beznice, tako so na trgu tudi resni dnevni, zraven pa škandalozni s temu primernimi ilustracijami. Ne smemo pozabiti, da svobodno časopisje tudi večkrat razkrinka podzemne skupine in pokvarjene politike, če jim zločine lahko dokaže. Brez dokazov je pa urednik seveda tudi brez orožja in bi s svojim razkrinkavanjem samo tvegal težke tisočake, če ga ob-

dolženec toži zaradi žaljenja časti. Resen časnik se navadno ne zleti in ne napravi iz majhnih demonstracij revolucije. Rajši počaka, da prejme poročilo iz bolj zanesljivih virov. Tudi imajo razne poročevalske agencije in novinarska združenja lastnih deset zapovedi za svoje nastavljenje in člane. Delodajalci pričakujejo, da se nastavljeni drže etičnih (nравstvenih) pravil, po katerih novinar v prvi vrsti ne sme poročati laži, pa naj bi bilo to iz osebnih, političnih, ekonomskih ali verskih razlogov. Seveda razni novinarji taka pravila radi prezrejo, kar pa je razumljivo. Saj tudi vsi zdravni in celo duhovniki ne ravnajo vedno tako, kot jim veleva stan.

V nekoliki meri imajo prav oni, ki zastopajo totalitarne ideje in trdijo, da tudi v demokracijah ni svobode tiska. Kapitalisti, ki nadzirajo veliko časopisje, preko njega lahko podpirajo politične stranke, ki so naklonjene kapitalu, in tako zavajajo široke in nevedne sloje. Tega ne moremo utajiti.

Ko sem na olimpijskih igrah govoril z nekaterimi novinarji iz Titovine, so trdili še več. Dejali so, da v demokracijah celo sodnike vzgajajo in plačujejo kapitalisti. Mi tega ne moremo stoprocentno zanikati, vendar, dokler posamezniki in skupine ne trepetajo pred tajno policijo in se ne boje napisati svoje pritožbe v javnosti, najsibo še v tako majhen časopis, svobodni družbi ne preti nevarnost.

Zelo mi je ugajalo, ko sem videl pri olimpijskih igrah, kako je moj urednik pazil, da ne bi povzročil sovjetskim tekmovalcem neprijetnosti ob povratku domov, če bi objavil njihove izjave količaj netočno. Ob drugi priložnosti je sydneyjski urednik poslal „teleprint“ trikrat v pregled, samo da ne bi njegov dnevnik napačno črkoval neko rusko besedo, ko se je urednik zavedal, da danes skoraj en milijon avstralskih prebivalcev razume tuje jezike.

Seveda pa nastajajo napake kljub vsej pazljivosti. Večkrat samo na račun nevednosti, ki je sovražnica nas vseh, posebno novinarjev. Nekoč sem čital v podeželskem avstralskem tedniku, da so se zbrale na neko konferenco dame iz raznih dežel. Slišati je bilo toliko lepih jezikov! Ena udeleženka je govorila tudi – avstrijski!

Dober novinar se mora zmerom učiti in iskati več in več znanja. Čeprav se ne more v vseh strokah enako dobro izobraziti – življenje je prekratko – vendar mora korakati vzporedno s časom in napredkom. Saj mora tudi dober zdravnik zasledovati napredek zdravilstva v medicinskih glasilih. Dobro oborožen novinar ne sme nikoli biti zadovoljen s svojim znanjem. Bogatiti mora svoj jezik, zasledovati periodičen tisk, čitati svetovno književnost, ponavljati zgodovino (in zemljepisje), seznanjati se s političnimi in ekonomskimi vprašanji in še s toliki mi vrstami znanja. Če napiše samo po dva članka vsak dan, znese to

na leto okoli 700 člankov. Za tako množino napisane snovi je treba imeti veliko v glavi. Od tega, kar se je naučil, seveda večino pozabi, ko se čas odmika. Podzavestno mu pa le veliko ostane v spominu in to ga bogati.

Razne države so odprle posebne novinarske fakultete. To je za novinarstvo kot stan velikega pomena. Na ta način so dobili novinarji priznanje z najvišjih mest – matere-univerze so jih sprejeli med svoje. S tem pa ni rečeno, da je vsak diplomiran novinar že tudi odličen v svojem poklicu. Neki slovenski urednik in pisatelj mi je rekel, da spozna kolego-novinarja že po očeh. Mislim, da mu lahko verjamem.

Tri važne novinarjeve kakovosti so:

1. Čut za to, kaj je novica in kaj ni.
2. Sposobnost, da iz tega, kar je slišal in videl, izbere le to, kar je res važno.
3. Vrlina, da tisto, kar je izbral, jasno in točno opiše, čeprav ne poroča vsega dobesedno.

Težko je vdahniti čut za to, kaj je novica, človeku, ki ga sam nima. Je nekako tak, kot če bi skušal opisovati barve človeku, ki je slep za barve. Vendar je takih malo. Večina ljudi zna ceniti novico, ki to ime zasluži sicer ne bi milioni brali dnevno časopisje.

Novinar mora imeti tudi to

pred očmi, da njegovo pisanje ni namenjeno le visoko učenim ljudem. Večina bralcev ne pozna vseh besed, ki jih najdeš v slovarju. Zato ne morejo vedno dojeti preveč abstraktnih ali nerazčlenjenih misli z dolgimi in nenavadnimi besedami. Stavki naj bodo kratki, čeprav na drugi strani literat pokaže svojo spremnost večkrat s pol strani obsegajočimi stavki. Vendar moramo vedeti, da čitamo knjige po navadi v mirni sobi, časopisje pa hitro v natrpanem vlaku.

Naj ponovim: opazovanje, čitanje, oblikovanje in primerjanje – te reči so potrebne pisatelju in novinarju. Naj navedem nekaj pasti, ki se jih mora novinar izogibati: Pravilno je napisati: Peter III., kralj Jugoslavije. Toda: kralj Grkov, kralj Belgijcev; Napoleon, cesar Francozov . . . Tudi je dobro vedeti, da je tridesetletna vojna trajala trideset let . . .

Novinarstvo je razdeljeno na mnoga polja, kakor vojska na „rode“. Obseg: novice, politiko, ekonomijo, družabnost (social news), kriminal, šport in še mnogo drugih.

Ko pišemo poročilo za časopis, se ravnajmo po petih angleških „Wh!“

WHO? – WHEN? – WHERE? – WHAT? – WHY?

Prihodnji bomo odgovorili na vprašanje: KAKO PIŠEMO INTERVJU – LJENKO URBANCIC.

Slovenska knjiga v tujini

SE BOLJI KOT doma pogrešamo v tujini iskrenih in dobrih prijateljev. Često nas muči domotožje in tlači otožnost, ker se čutimo tako same. Zlašči takrat, ko se vračamo utrujeni s celodnevnega dela v skromne sobice in domove. Zaželimo si dobre besede in malce razumevanja, ki ga tujina nima za nas in ga nam ne daje. Za tujino smo mi le del produktivnega aparata, masa delovnih sil, ki jih potrebuje za svoj gospodarski razvoj in napredek.

V takih trenutkih osamelosti in otožnosti se često ne zavedamo, da obstaja tudi v tujini dober in iskren prijatelj, ki je pripravljen priti k vsskemu v sobo, samo če ga hoče sprejeti. Ta prijatelj je naša slovenska knjiga. Ne samo, da nas tolaži in nam dela družbo v tistih samotnih urah, odkriva nam tudi lepoto slovenske besede in veča poznanje sveta in problemov, ki mučijo današnjega modernega človeka.

Če se dva starja prijatelja srečata, sem prepričan, da se nobeden od njiju ne pomiclja potrošiti tri šilinge in povabiti prijatelja na čašo piva. Tudi za tako zvestega prijatelja kot je slovenska knjiga, ni potrebno potrošiti več kot tri šilinge na teden. Kot poverjenik Slovenske Kulture Akcije za Avstralijo sem pomislil, da je mnogim težko naročiti knjige, ker mislijo, da so preveč drage in da je treba vse naenkrat plačati. Da bi omogočil nakup slovenske knjige čim večjemu številu, sem pripravljen sprejemati kakornekoli obroke na račun. Celotna naročnina za knjige, ki bodo izdane v tekočem

letu in od katerih bodo v platno vezane stale skupno samo sedem funtov. To znese približno tri šilinge na teden. Za ta denar bo vsakdo prejel:

6 številk kulturne revije MED-DOBJE;

2 knjige poezij;

3 knjige romanov, oziroma novel;

1 knjigo VREDNOT;

30 številk GLASA Slov. Kult. Akcije.

Vse te publikacije bodo znesle skupno okoli 1600 strani tiskane izbrane slovenske besede. Med letošnjimi romani bosta izšla:

Zorko Šimčič: ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE; povest iz življenja slovenskih izseljencev v Argentini;

Ruda Jurčec: LJUBLJANSKI TRIPTIH; roman iz sedanje Ljubljane.

Ob tej priložnosti bi rad naše ljudi opozoril na lanskoletno knjigo DHAULAGIRI. Opisuje pohod argentinskega moštva na vrhove Himalaje. Spisal jo je slovenski hribolazec Dinko Bertoncelj, ki je bil član te posadke. Lepo branje nudijo tudi Velikonjevi LJUDJE in za razvedrilo bi priporočal Maroltovo: ZORI, NOĆ VESELJA.

Bodisi, da se odločite le za posamezne knjige ali pa celotno zbirko, pohitite z naročili na moj naslov, da lahko čimprej javim v Argentino vaše želje in naročbe.

Moj naslov je:

Zvonimir HRIBAR
30 Urana Road,
Albury-Lavington,
N.S.W.

SKOZI AVSTRALSKE OČI

(Nadaljevanje.)

SEDAJ BOMO spregovorili o tem, kakšno stališče sta zavzeli napram prej omenjenim poskusom druga in tretja generacija priseljencev.

Ne mislim se spuščati v vse podrobnosti, le bolj na splošno bom pokazal, kako so reagirali otroci in otrok otroci naseljencev. Težave so bile kajpada tudi v tej reči. Vendar ne povsod enake. Nastale so predvsem tam, kjer je mladina ene narodnosti bila v rednih stikih z mladino druge narodnosti. V nakaterih krajih, bodisi na deželi ali v strnjeno naseljenih mestnih predelih, otroci niso videli nikogar, razen svojih lastnih staršev in njihovih znancev.

Navedel bom troje vrste reakcij:

1. Prva je bila ta, da so si nekateri poedinci med mladino skušali osvojiti šege in navade in jezik staršev v skrajnih oblikah. Skušali so namreč biti še vse večji narodnjaki kot njihovi predniki. Predobro se spominjam mladega Nemca iz S.A., ki se je tako vživel v nemško literaturo in mišljenje, da se je imel prej za Nemca kot za Avstralca. Adolfa Hitlerja je častil kot velikega voditelja Nemcev. Drugače je bil iskren človek in je hotel po svojem prepričanju tudi uravnati življenje. Ko je 1. 1939 izbruhnila vojna, je sam pri sebi ugotovil, da je njegova prva dolžnost do Nemčije. Sklenil je, da bo pomagal Nemcem, če pridejo Avstralijo, ne pa Avstraliji proti Nemcem . . . Ni treba poudarjati, kako nevarna je te vrste reakcija med mladino katerekoli narodnosti.

2. Druge vrste reakcija je šla v nasprotno skrajnost. Nekateri mlađi ljudje so s premislekom in kar nasilno zavrgli vse, kas so jim skušali dati narodno zavedni starši, češ: Vse to nima mesta v novem svetu in je škoda časa za te reči! Naj navedem samo en zgled. Neka judovska naseljenka je pisala 1. 1914 o svoji hčeri, ki se je bila z dušo in telesom „poamerikanila.“

„Govorim z njo v židovskem jeziku, odgovarja mi v angleščini. Le včasih, ko sva sami med sabo, spregovori kakšno besedo v mojem jeziku. Pred tujci ne spravim iz nje ene besede po naše. Če ji rečem: hčerka moja, govoriti po naše, da te razumem, mi odgovarja: Ni lepo po tvoje govoriti, ti si še vsa zelena (Greenhorn.). Pa to še ni vse. Še hujše se dogaja. Iz mene hoče narediti kristjanko! Ob sobotah ne smem prižgati sveče. Če jo prižgem, mi jo upihne. Vse naredi naravnost proti moji volji in to mi para srce, da se neprestano preprijava. Ker jaz in moj mož drživa v hiši judovske šege in navade, naju obtožuje, da zaradi naju ne more povabiti v hišo svojih znancev in znank. Sram jo je, pravi, in se naravnost noruje iz očeta in matere.“

Ta zgled — mimogrede rečeno — dovolj kaže, kako prav je, če se novo naseljene matere nauče vsaj za silo govoriti angleško. Končno le ni preveč lepo, da starši zahte-

vajo od otrok, da se nauče materinščine, sami se pa nič ne potrudijo, da bi otrokom prišli naproti pol pota s tem, da skušajo obvladati angleščino. Vsekako je pričakovati večjega soglasja v družini, kjer mati zine kakšno po angelško, kadar 'otroci 'dobijo obisk angleško, govorečih znancev. Taki otroci se ne bodo „sramovali“ povabiti na dom koga od svojih prijateljev.

3. Tretje vrste reakcija, morda od vseh najbolj značilna, je v tem, da so otroci sicer skušali staršem ustreči, pa le s polovičnim zanimanjem in navdušenjem. Učili so se jezika in šeg staršev, dokler si niso mogli drugače poamagati, o prvi priložnosti so pa vse opustili in zavrgli. Ne da bi stvari nikakor ne marali. Le nepotrebljeno se jim je zdelo in ljubilo se jim ni. Čemu si nalagati poseben trud in delo, ko je drugega dovolj? Na drugi strani je pa ta mladina prav rada plesala evropske narodne plese, navajala na gramofon pesmi in skladbe svoje narodnosti, se udeleževala kulturnih prireditev, si načevala narodne noše in podobno — le da se ni bilo treba učiti težkega jezika staršev. Te vrste mladina je bila tista, ki je uvedla v časopise in liste svoje narodnosti "English Pages" — angleške strani — polagoma pa celo začela izdajati zgorj angleško pisarne periodične publikacije za „tu rojene“ Madžare, Ukrajince itd.

(Opomba prevajalca: Vse zgoraj omenjeno velja med držimi narodnostmi v polni meri tudi za Slovence v Združenih Državah Amerike).

Naravno je bilo, da so se mnogi starši močno razburjali nad svojo mladino, ki je kazala druge ali tretje vrste reakcijo. Ne samo očiten odpor, tudi golo tiho nezanimanje je starše bolelo. Nazadnje so pa le morali uvideti, da sila tudi v takih rečeh ni mila. Bolj ko so silili otroke v sobotne šole za materinščino, bolj ko so jih navajali, naj bi brali liste in knjige v lastnem jeziku, hitreje je otroke lenoba in nezanimanje porivalo v reakcijo pod številko 2 — odpadali so do kraja! Večina staršev je morala po dolgih poskusih priznati: Ne moreš plavati proti premočnim tokom! Tako je neki luteranski pastor opravičil luteransko cerkev v S. A., ki so ji očitali, da ni znala ondotnim Nemcem rešiti nemščine:

„Če skušaš vzgajati tu rojene Nemce v dvojnem 'Volkstumu,' v nemškem in avstralskem, pa v dvojnem jeziku, v enem, ki so ga poddedovali od prednikov, v drugem, ki ga jim je dala tukajšnja rodna zemlja — kakšen bo uspeh? Nekaj časa bodo imeli občutek, da je božja naredba taka, in bodo skušali ubogati. Toda počasi jim bo tiše in tiše govorila zavest, ki pravi: Tvoja sveta dolžnost je, da ohraniš nemško dediščino! Kaj hočemo? Mladina, ki ni doma doživljala bogastva nemške kulture in jezika, preprosto pravi: živimo pač v angleški deželi . . .“

SLOVENSKI KLUB V MELBOURNU

vabi na

,,Tradicionalna Jurjevanje“

v Prahran Town Hall, Greville Str., Prahran
dne. 27. aprila 1957 ob 7 uri zvezec.

Odbor.

NA KOROŠKEM

TRIJE MOŽJE SO, ki nosijo vsak svojo težo bremena in odgovornosti za življenje slovenske narodne manjštine na Koroškem: Dr. Tischler vodi politične boje, brani pravice jezika v šoli in upravi in enakopravnost Slovencev pred zakoni Avstrije, je urednik lista in glavni zastopnik koroških Slovencev v mednarodnih manjšinskih organizacijah. Kanonik dr. Bluemel ima skrb za dušno pastirstvo slovenskega dela škofije, župnik in tajnik družbe sv. Mohorja, dr. Hornboeck, je po mojem vtišu glavni gospodarski svetovalec za skupne ustanove, ki služijo prosveti, dobrodelnosti in splošnemu napredku.

Nisem se poprej tako jasno zavedal, kot sem videl na mestu, da so Slovenci na Koroškem od Hitlerjevega nasilja sem razen Mohorjeve družbe izgubili dobesedno vse ustanove, ki so jih poprej v desetletjih s trudem in žrtvami gradili. Sedaj so (te ustanove) v nemških ali partizanskih, komunističnih rokah. Po vojni je bilo treba graditi vse znova. Štabi mladih, podjetnih in spretnih delavcev, ki so se nabrali okoli omenjenih treh, so v detetih letih v izredno težavnih razmerah dosegli več kot lepe uspehe.

Zavodi šolskih sester so vzgojili slovenskih bodočih gospodinj in mater. Iz šole v Tinjah pride vsako leto lepa vrsta podkovanih slovenskih fantov, bodočih gospodarjev. V Celovcu v hiši Mohorjeve družbe žubori novo življenje v sesterskem konviku za mladino, ki hodi v celovške šole. Znani so novi slovenski koroški pevski zbori, igralske družine, gospodarski in gospodinjski tečaji po deželi in Slovenci zopet močneje nastopajo pri škofijskih cerkevnih slovesnostih.

Gredice novega življenja na Koroškem so skrbno pravljene in že dajejo svoje cvetove in sad. Najznačilnejši uspeh manjšinske politike je dvojezična šola na Koroškem. Mnogi so dvomili nad njo. Ali sreča je, da so misel nosili in izvajali ugledni šolniki in vzgojitelji kot sta dr. Tischler in dr. Inzko. Dr. Tischler sam smatra dvojezično šolo za svojega neboogljenčka, ki je noč in dan predmet njegove skrbi in ljubezni.

Politične razmere na Koroškem so za demokratične Slovence najneugodnejše, ki morejo biti. Na eni strani imajo opravka z avstrijskimi socialisti, ki veliko raje delajo s titovci in njihovo „ljudsko fronto“ kot s katoliškimi demokratičnimi Slovenci. Na drugi strani pa je avstrijska Volkspartei,

ki je v nekaterih avstrijskih deželah in zvezni vladi krščansko demokratična, a na Koroškem v glavnem le liberalno nemška nacionalistična, ker je v njej znani šovinistični koroški Bauernbund, ki je napram Slovencem bil vedno najbolj sovražen.

Strahotni udarci, ki so jih naši bratje na Koroškem doživeli po prvi in drugi svetovni vojni, med njima in kasneje, so pustili tudi med našimi ljudmi težke sledove. Vse to je treba upoštevati, ko hodiš po Koroškem, opazuješ in ceniš: Pravo čudo božje je da je naš narod še tod ostal. Tudi zadnje in najhujše ujme je vzdržal in tudi sedanji rod je dobil može in žene, ki so mu utrli pot v nov, vesel in blagodejen zagon.

Ko sem se vozil proti Gospe Sveti, Dobri vasi, v Št. Jakob, Beljak in Spital, sem imel priložnost videti, da je raven življenja na splošno mnogo višja kot je bila po vojni. Ceste so razširjene in izravnane, s trdim površjem po poljih delajo kmetje večinoma s stroji, elektriko je videti povsod, ljudje so lepo oblečeni, hiše obnovljene, lične. Častiti g. Zaletel, ki nas je vozil — on je kar naprej na vozilu po misijonskih potih od župnije do župnije — je povedal, da je napredek znaten in so si ljudje kar dobro opomogli.

V Spittal ob Dravi je še vedno taborišče. Kakih 400 Slovencev živi tam. Le malo jih čaka na preseleitev preko morja, drugi so dobili stalno delo in je taborišče njihovo nekako začasno stanovanje. Precej je ostarelih in bolnih. Župnik Klemenčič pastiruje med njimi. S prof. Slaparjem skrbita tudi za taborišča v Salzburgu in Astenu pri Linzu na Nižje Avstrijskem. Vsak mesec hodita tja in delita najnujnejšo pomoč tistim, ki si sami ne morejo pomagati. Liga Katoliških Slovencev Amerikancev bi seveda morala imeti vsaj desetkrat toliko darov in prispevkov, da bi mogla pokriti vse upravičene potrebe in zadostiti prošnjam. Pa že to, kar je, je dragocen dokaz, da Slovenci misijo na svoje brate, ki so jih vojne in povojne prekucije nedolžne vrgle v skrajno tisko in bedo. Povsod sem čutil in videl velik pomen dejstva, da ima Liga svoje zastopnike in da je vsaj kaj malega vedno na razpolaganje za reševanje ljudi iz največje bede in stiske. Z župnikom Klemenčičem sva obiskala grobove dekanu Hafnerja, župnika Burje in drugih, ki so v Spittal prekinili begunstvo in se preselili v večno domovanje. — Dr. M. Krek v Sv. Slov.

KRIZEM AVSTRALSKIE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Junction Shaft: — Sporočam, da sem prejel poslan ZBORNIK iz Argentine, lepa hvala. Sem ga bil prav vesel. Nekaj sem že prebral in sem našel tudi članek o Avstraliji in o nas. Moram priznati, da ga je pisec še kar nekam prav skupaj spravil. Pošljite mi tudi KOZAMURNIKA. Druge knjige, ki jih imate v zalogi pri MISLIH, imam že skoraj vse. Pred kratkim smo imeli tu veliko nesrečo v tunelu, vendar smrtnih žrtev hvala Bogu ni bilo. Naj omenim, da ne smemo pozabiti na sv. mašo v juniju za padle ob 12. obletnici pokolja po izdajstvu v Vetrinju. —

Stanko Šusteršič.

Fairfield: — Moj mož Stanko se je ponesrečil v Snowy Mountains in je še sreča, da ga ni ubilo. Leži v bolnici. Malo poprej smo kupili hišico tu v Fairfieldu in smo sedaj pod lastno streho. Upajmo, da bodo moža kmalu pozdravili. — **Zalka Grmek.**

Lakemba: Moram se prisrečno zahvaliti za lepi mesečnik VERA & DOM, ki sem ga ravno danes z veseljem prejel. Prav enako lepo se zahvaljujem za KOLEDAR AVE MARIA in list, ki ga na dva meseca tako redno pošiljate. Zelo sem vesela, da imamtliko lepega slovenskega branja, da ni nikoli dolgčas. — **Ema Kowalska.**

Sydney: Dovolite, da se predstavim. Doma sem iz Nove Sušice pri Pivki. Slovenka. V Sydney sem

prispela v nedeljo 10. marca. Tako ob prihodu nam je na postaji razdelil slovenski dečko majhne zavojčke z napisom: DOBRODOŠLI. Radovednost mi je pripomogla, da sem hitro odprla in zagledal slovenski časopis. Sprejetel me je občutek radosti. Tako sem sklenila, da moram napraviti prijateljstvo z MISLIMI, ki so mi prav všeč. Našla sem v njih mnogo zanimivega in tudi šaljivega. Zato bi prosila, da bi ustregli moji želji in mi pošiljali list na naslov, ki ga prilagam. Za uslugo se že zdaj zahvaljujem. — **Emilija Kapelj.**

VICTORIA

Richmond: — Res sem vesel, da imam MISLI, ker mi je tudi tukaj v Avstraliji vedno v veselje, če morem kaj slovenskega čitati. Ko sem prvič videl ta list pri znancu, sem takoj vprašal, kje ga lahko naročim. Tako sem se dal naročiti in sem že nekaj številk dobil. Zdaj sem pa v bližini drugega svojega prijatelja in sem tudi njega nagovoril, da se je naročil na list. Segel je v žep in dal funt, ki ga s to pošto pošiljam skupno z naslovom novega naročnika. Kakor je poprej prijatelj Brez mene seznanil z listom, tako sem zdaj jaz drugega. Upam, da se bo ta veriga še nadaljevala. Prav lep pozdrav. — **Edvin Bembič.**

Richmond: Z listom MISLI smo prav zadovoljni in mu želimo mnogo napredka v bodočnosti. — **Jože in Nada Bole.**

IZLET NA MT. MACEDON, VICTORIA

V NEDELJO 3. FEBRUARJA sem se zgodaj zjutraj odpravil na pot. Cilj za tisti dan je bila gora Mt. Macedon. Vozil sem se skozi sadovnjake mimo bogato obloženih hruševih dreves. Bilo je jutro, obetajoče vsakovrstno zgoščeno lepoto.

Vozilo je pridno požiralo milje, pa jih ni tako hitro požrlo. Pokrajina se je spreminala. Cesta je zdaj rezala skozi močvaro in po njej so se sprehajale jate zerjavov in čapelj. Vodno gladino v močvarah so pa pokrivale divje račke in gosi. Moj avto jih ni prav nič plašil. Malo pozneje smo bili med holmi, poraslimi z žlahtnimi jablanami, ki so tudi obetale bogatega sadu. Narava povsod nudi mnogo lepote, le človek jo prerađe prezre in brezbrizno hiti mimo do svojega cilja.

Dospel sem v Gisborne in bil spet enkrat, po mnogih letih, pri slovenski službi božji. Na mestu sem bil pol ure pred prihodom melbournskih izletnikov, ki so prišli z busom in imeli med seboj p. Bazilija. Med mašo je bilo ljudsko petje, česar poprej tako dolgo nisem slišal. Spomin na preteklost me je popeljal v one čase, kom sem se udeleževal službe božje na Kostanjevici nad Gorico. Bilo mi je, kakor da sem spet tam. Moral sem se skoraj uščipniti, da sem se zavedel: resnica je ta, da si pri slovenski službi božji z rojaki

nam ne bo težko gledati z vsem zaupnjem v slovensko bodočnost.

P. Bazilij je tekal se mintja s filmsko kamero in lovil vanjo poedine skupine rojakov. Jezil se je na sonce (pozabil je menda, da je malo prej z navdušenjem bral „Sončno pesem“ . . .), ki se mu je nagajivo rogal izza oblakov. Upam, da je vseeno napravil zanimive posnetke, čeprav morda ne v taki meri, kot si je bil predstavljal. Morda bo celo MISLIM poslal kak izdelek te vrste.

Na povabilo članov odbora sem šel na pohod med goste nasade iglavcev. Hodili smo čez drn in strn. Pod nogami se nam je vdajala mehka preproga iz odpadlih igel. Veje so bile polne ptičkov, ki so poletevali z drevesa na drevo in radovedno zrli na čudne prikazni, ki so se skoraj plazile pod nizkimi vejam. Ta izlet nam je bil vsem v velik užitek. Brez vse nesrečne ni bilo: ga Šajnovič je izgubila čevalj, pa smo ga z druženimi močmi srečno našli.

Pred nami je zasvetila jasa — prehod in gozda iglavcev v gozd evkaliptov. Drevje je postajalo bolj redko, zato je pa bilo po tleh dovolj skal in kamnatih kupov. Vsedemo se na neko tako kamnato skupino z željo, da bi nas kamera ujela v svojo oblast. Naenkrat odskoči g. Verbič kot da ga je pičil gad. Res smo ugotovili, da je dobil neprijetno injekcijo, toda k sreči je ni povzorel gad, ampak neke nedolžne mravljive. Nedolžne, pravim, bile so pa tako velike, da takih do takrat še nisem videl.

Z zanimanjem sem opazoval, kako se je mladina vse popoldne po svoje zabavala. Med drugimi živahnimi igrami so igrali tudi košarko in čas jim je kaj hitro mineval.

Verjetno so mnogi izletniki v svojem spominu ta dan zdržili z misljijo na „semenj“ in farno žegnanje iz nekdajnih dni . . . Tudi meni se je tako godilo, ko sem postal deležen sladke potice in podobnih dobrot, ki jih zna samo slovenska gospodinja pripraviti.

Mt. Macedon je verjetno za Melbournčana nekako to, kar je



šmarja gora za Ljubljjančana. Na vrhu sicer nima cerkev, ima pa veličasten križ, ki je postavljen v spomin padlim vojakom. Od njega je krasen razgled, da vidiš na vse strani v daljavo, le do Ljubljane ne seže. Za nasade po pobočju gore skrbijo Forest Commission in ne skrbijo slab. Vendar ni zasajen ves breg, ampak samo izbrane točke. Vse ostalo je še zdaj neokrnjena narava, ki je pa tudi po svoje lepa in privlačna.

Končno naj povem, da je izlet organiziral melbournski Slovenski klub. Generalni vodja je bil France Hartman, avtokoloni je načeloval Jože Golenko. Poleg slovenskega duhovnika smo imeli med seboj tudi hrvatskega v osebi ē. g. Mihaliča. Moram priznati, da je bila vsa organizacija odlična. Mislim, da gre glavna zasluga Zlatku Verbiču, predsedniku kluba. Vse je bilo lepo, če je pa bila kakšna pomankljivost, je ljudi naučila izkušnja, kakš jo drugič preprečiti. Saj gotovo ta prvi izlet ni bil tudi zadnji. — **Jože Maček.**

SPOZNANSTVO

Sem slovenska vdova, pridna, rada vesela, starejša. Iščem moža, ki bi me rad imel. V poštev pride tak, ki ima hišo in avto. Ponudbe s sliko na naslov: **Frančiška Majer, Turgay Grovedale Rd., Geelong, Vic.**

ZABAVE V PADDINGTON HALL-U, SYDNEY, V LETU 1957

1. **Predpustna:** Nedelja 24. februarja.
2. **Povelikonocna:** Valikonocni ponedeljek, 22. aprila.
3. **Zimska:** Nedelja 9. junija.
4. **Spomladanska:** Nedelja 6. oktobra.
5. **J. Poboznicna:** Na Stefanovo 26. decembra.

Dohodki od vseh navedenih zabav pojdejo v blagajno Slovenskega doma.

Slovenci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potrebščine
največji trgovini Zapadne Avstralije

pri BOANS-u

OGLASNA DESKA

SLOVENSKEGA DRUŠTVA, SYDNEY

Odbor „Slovenskega društva“ (Sydney) je odločil, da začne z izdajanjem lastnega mesečnega vestnika ali porocil, v katerih bi sprožil kampanjo za organizacijo društva ter nabavo, oziroma preureditev Slovenskega doma. V to svrhu je bilo zamišljeno prvo, da bomo razmnoževali nekak mesečni „bulletin.“ Ker pa so številke pokazale, da bi bila ena stran v „Mislih“ cenejša in učinkovitejša, me je odbor pooblastil, da v sporazumu z urednikom „Misli“ začnem s to društveno „Oglasno desko.“

Verjetno je bilo to vprašanje dobro rešeno, obenem pa bodo tudi „Misli,“ edino vseavstralsko glasilo Slovencev, pojačane za eno stran.

Ljenco Urbančič.

Gospe Plesničarjevi, soprogi našega podpredsednika, želimo skrajšje okrevanje po nesreči, ki jo je doletela 20. marca v Mona Vale, ko jo je avto z nepoznamen soferjem podrl in poškodoval, da so jo morali odpeljati v bolnico.

Vsi oni, ki se zanimajo za petje, igre in glasbo, so priateljsko vabljeni na sestanek v soboto dne 6. aprila ob 6. uri zvezcer v Slovenskem domu.

Slovenska dekleta, ki so prispele pred nekaj tedni v Sydney,

se počutijo osaml jene, ker delajo pri avstralskih družinah in se zaradi slabe angleščine ne morejo dobro sporazumevati. Naša kulturna referentka Neva Rudolfova jih bo učila ob četrtkih angleščino. Ob sobotnih večerih in nedeljskih popoldnevih pa bodo imeli priliko poveseliti se v domu.

Kje ste, fantje?

Poleg slovenske pisarne v Domu, kjer posluje slovenski duhovnik in urednik „Misli,“ pater Bernard Ambrožič, je sedaj že tudi urejena pisarna Slovenskega društva, kjer slovenska trobojnica oživlja prikupno sobo.

Eno steno krasí slika matere z detetom, delo našega slikarja g. Stanislava Rapotca. Na drugi steni pa je naslikal naš komercialni artist, g. Boris Miklavčič, grafičen zemljevid Slovenije.

G. arhitekt Milan Fretze je dal dobre nasvete za preureditev stare ropotarnice, ki je sedaj sedež Slovencev v N.S.W. Stroški niso presegali deset funtov. Lepe zavese je podarila naša požrtvovalna podtajnjica.

Vendar so pri vsej preureditvi igrali najvažnejšo vlogo fantje iz Doma, ki so z navdušenjem in

optimizom vložili dolge večere trdrega dela . . .

Hvala gg.: Jozetu Urbasu, Dragu Ilijasu, Petru Selaku in Petru Bizjanu, Stanetu Zavšku, Romanu Reji in Rencu Trinku.

Kadar bomo položili na tla še masonite v vrednosti pet funtov, bo pisarna popolna. Upamo, da se bo po tej objavi našel več kot eden darovalec ter poslal svoj ček.

Nova stanovalca v domu sta g. in ga. Gologranc, ki sta že tudi pridno pomagala pri družabnih večerih.

Velikonočne slovenske butarice bodo prodajale dekleta na velikonočni zabavi v Paddingtonu. Dobiček bo šel v društveni sklad za Slovenski dom.

Tudi potice bomo jedli na isti zabavi; tako so nam obetale naše gospodinje.

Ne pozabimo srečanja na isti zabavi. Srečke so po dva šilinga, nagrade pa so sledče:

2 preprogi (£80)
1 slika, delo g. S. Rapotca
1 ura (£13)
2 kokoši
1 galon olja,
1 ducat steklenic piva.

Tudi ta dobiček bo šel za preureditev Doma in nabavo miz in stolov.

Prijavnice za Slovensko društvo lahko dobijo vsi dobronamerni Slovenci in Slovenke, če pišejo na naslov:

Secretary Slovene Society,
121 Queen st.,
Woollahra.

Ceki naj bodo napisani na Slovene Society (Sydney).

Članski prostovoljni prispevki za tekoče leto so: samci ali družine 10 šilingov, dekleta 5 šilingov.

Rezervirajte mize za povelikonočno zabavo pismeno ali pa po telefonu: FB 1085.

G. Joze Pliberšek iz Snowy Mountains je priložil pismu z izpolnjeno prijavnico in denarjem tudi kratke vrste: Želim Vam ves uspeh in pa — varčevanje z denarjem.

Hvala g. Pliberšek, pametne besede!

dom v Sydney: Dar, posojilo, delo, propagando, kritikoz, Kaj sem prispeval za Slovenski

Ne pozabite na sobotne družabne društvene večere!

ZA NAŠO SKUPNOST (Konec s prve str.)

MI SPADAMO SKUPAJ

Veliko psov je zajela smrť. Mi nimamo zajęje narave in tudi zajęje krvi ne. Slovenci dobro poznamo vlogo preganjanih, kljub temu pa svoje vloge na razumemo kakor bi bilo treba. Ker namreč nismo zajęje narave, zato tudi ne spadamo v tisto vrsto preganjanih, ki se ne morejo braniti. V nas je pogum, pri nas je korajža! Ne vzamemo tako zlepa česa zares, kadar pa pravimo, da gre zares, se nikogar ne ustrašimo! Ga ni. Naši naglavlji grehi so: brezbržnost, lahkomišljenost, malomarnost, če bi kaj mislili, bi imeli veliko premišljevati. Ne držali bi križem rok, branili bi se, kadar bi nas zastrupljali z napačnimi idejami in krivimi nauki, opozarjali bi na krivice, ki se gode našim za mejami, po širnem svetu razkropljeni pa bi se zbirali, delali in skrbeli, da se ne razgubimo in ne potopimo. Mi spadamo skupaj.

Naš razum in skupna korist nam narekujeta, da se ogibljemo vsega, kar nas razdvaja, in iščemo tistega, kar nas vse druži. Avstralsko sonce res včasih prieka, toda to sonce je svobodno. Zato pa mi vsi, ki živimo pod svobodnim soncem, ohranimo ljubezen do vsega, kar je naše, ostanimo zvesti. Zberimo in pogovorimo se kot prijatelji, kot družina, vsi za dobro vseh. Črpalmo in zajemajmo iz zdravih idej, uvedimo demokratično postopanje, poskrbimo za čiste račune. Vsi tako ravnajmo od Sydneja pa preko Melbourna in Adelaide do vseh naselbin, kjer prebivajo rojaki, ki imajo prav

tako plemenito srce in blago misel. Taki se povežimo, taki se združimo v čvrsto zvezo. Ljubezen za ljubezen, zvestoba za zvestobo! Mi spadamo skupaj.

Če nimaš ljubezni, nisi nič. Ako želimo poiskati zanesljivo merilo zvestobe in ljubezni do svojega, poglejmo brate iz slovenskega Primorja! Naši iz Primorja se ogibljejo prepirov in brezplodnih razprav, ne iščijo sebe, cenijo in upoštevajo samo tisto, kar je bistveno važno. Primorska mati je naučila svoje otroke slovenskega jezika kljub temu, da jje imela toliko drugih skrbi in težav, da se ni videla iz njih. Opravila je veliko in važno narodno delo. Ljubezen ne pozna daljavnih krajnih razlik. Če smo doma iz Gorenjske, Štajerske, Koroške ali Primorske, naj živimo v Evropi, Ameriki ali Avstraliji, vsi in povod ostanimo zvesti! Mi spadamo skupaj.

KJER NI GRMA, NI SENCE

Kjer ni organizacije, ni življenja. Tako je ustavljeno in ne more biti drugače. Celo kadar se nerodne ovčice poženejo na zelene pašnike, gredo spredaj tiste z zvonci okoli vratu. Brez zvonca ne gre, zvonec opozarja, drami ter vabi in kliče skupaj. Slovenci v Sydneju smo dolgo premišljevali in tuhtali, česa nam manjka, da ne moremo zaživeti in se dvigniti na kulturnem in narodnostenem polju. Na koncu konca pa smo le iztuhtali, da nam manjka zvonce, in zato smo se povezali v Slovensko društvo.

Treba nam je življenja. Življenja pa ne more biti, ako dela na kulturnem in narodnostenem polju le peščica ljudi. Vsaj dosedaj

je bil položaj tak in zaradi tega nismo mogli priti dalje kot smo — to se pravi: nikamor. Po prizadevnosti in trudu naših duhovnikov ter majhnega, veliko premajhnega števila požrtvovalnih laikov smo se začeli zbirati na zavbah, ki pa so žal ostale samo zavave. Kulturni program je izostal. Isti ljudje so nam preskrbeli in uredili družabne prostore v veliki in lepi hiši v Sydney, katere imenujemo svoj dom, Slovenski dom. To je v toliko res naš dom, da se tam nemoteno zbiramo in družimo, kupljen in plačan pa še ni . . .

Žetev je veliko, toda delavcev je malo . . . Pomislimo, koliko še ni storjenega, in vse to je treba opraviti! Na kulturnem, socialnem in narodnostenem polju še ni ničesar narejenega. Kje so pevski zbori, orkestri, igralske družine, otroški vrtci, knjižnice, kaj je storjeno za pomoč bližnjemu, kako je s športnim udejstvovanjem? Pomislimo, kako lepo bomo živel, ko bo enkrat vse to opravljeno in postorjeno! Približajte se z veseljem, priskočite in pomagajte! Vsem dobronamernim so odprta vrata, za vse je prostora, za vse je dela! Samo z združenimi močmi bomo to delo zmogli. Samo s skupnim naporom in z dobro voljo vseh bomo enkrat lahko rekli, da je Slovenski dom v resnici naš. V njem bomo v okrilju naše organizacije, Slovenskega društva, ureničili vse tisto, za čemer smo težili in stremeli vsa ta dolga in puščobna leta.

V KREPKIH DUŠAH JE USODA

Ni je v soncu, ni je v vetru . . . Tega ne bomo nikoli dovolj podarili. Naš človek je rekel: Pomačaj si sam in Bog ti po pomagal.

Dosedaj je delala in se mučila samo peščica ljudi, vsi drugi pa so se lovili „v vetru,“ niso poprijeli, kakor bi bilo treba, niso vzel stvari resno. Vzemimo stvar resno. Vsak naj prispeva po svojih zmožnostih, vsak naj prispeva na svoj način. Priložnost imamo, da pridemo končno enkrat pod streho in sicer v dvojnem smislu: Prvič bomo „pod streho“ v društvu, v organizaciji, in drugič bomo pod otipljivo in vidno streho v Slovenskem domu. Torej pogum!

Odprite so nam vse možnosti, da se lepo razvijemo. Kulturni in narodnostni delavci bodo zazvonili z vsemi zvonovi. Socialno čuteči in požrtvovalni ljudje bodo premisile, kako bi mogli vsaj v najtežjih primerih nuditi nekaj pomoci bratom v nesreči. Pritegnili in zaposlili bomo mlade in tudi najmlajših ne bomo pozabili. Znali se bomo primerno predstaviti na zunaj, da nas svet vidi in sposna. Slovensko društvo in Slovenski dom bosta žarišče in ogonišče, od tam bo prihajal ogenj, ki nas bo grel, od tam bo prihajala luč, ki nam bo svetila . . .

Zdaj je čas, da se izkažemo, že smo, kaj smo in koliko smo! Izkažimo se z žrtvami in delom. Pokažimo voljo, zanimanje in veselje. To so naše stvari in nikogar drugega se ne tičajo. Kakor si boš postjal, tako boš spal. Kakor si boš stvari uredil, tako boš imel urejene. Če se bomo izkazali, če bomo žrtvovali, prispevali in gradili, bomo s tem koristili sami sebi, bomo storili nekaj v dobrobit vseh Slovencev v Avstraliji in posredno tudi za blagor svojega naroda. — Ni je v soncu, ni je v vetru . . .

Andrej Traven.

Z VSEH VETROV

O BODOČNOSTI POLJSKE ugebajo razni politični krogi in navajajo se naslednje možnosti: 1. Gomulka, ki je sedaj v sedlu, se bo v doglednem času začutil do volj močnega, da prekliče svobosine, ki jih je dal Poljakom, posebno pa Cerkvi. Nikar pozabiti, da je Gomulka še zmerom komunist kot je bil. Komunist popusti, kadar mu tako kaže, pa samo čaka na trenutek, ko bo spet lahko napel drugačne strune. 2. Če bo Gomulka predolgo odlašal s komunističnjem nasiljem, ga bodo njegovi stalinistično nevdahnjeni tovariši odstranili in sami sprožili val novega nasilja na Poljskem — po zgledu Madžarske. 3. Gomulka si bo ohranil zaupanje sejma (parlamenta) in ga stalinisti ne bodo mogli izriniti. Da ostane v v sedlu, ne bo tako hitro preklical prej omenjenih svoboščin. 4. Moskva Gomulko samo tolerira in še to le za nekaj časa. Če se bo skušal ravnat po tem, kar je napovedano v točki 3, ga bo Moskva vrgla, pa če je treba poslati na Poljsko tanke kot nedavno na Madžarsko. 5. Res Moskva Gomulke nima pri srcu, vendar se ne bo tako lahko odločila za invazijo Poljske. Poljska je mnogo večja kot Madžarska, skozi Poljsko drži pot iz Moskve v Vzhodno Nemčijo — zelo neprijetno bi bilo za komuniste, če bi se na Poljskem razvnel upor kot se je na Madžarskem . . . Tako in podobno ugebajo, kaj gotovega pa seveda nihče ne more reči, saj se politični preroči le prelahko zmotijo.

TITOV OBISK V ZDA je samo odložen, ne pa odpovedan. Tako vsaj razumeta stvar obe stranki, Tito in Washington. Ko je Tito odpevedal obisk, je pričakoval, da bo Eisenhower obsodil „protijugoslovansko gonjo,” ki so jo baje uganjali Amerikanci, ki so protivili Titovemu obisku. Eisenhower je pa samo rekel, da bi se rad srečal z vsemi glavnimi tujih držav in se pomenil z njimi za vzdrževanje miru. Tito ni bil zadovoljen s to izjavo in zdaj je vprašanje, kdaj bo prišlo do „odloženega” obiska. Kadar se bo o tem spet govorilo, bodo Amerikanci verjetno peli Titu ravno tako dobrodošlico kot letos po novem letu.

JUGOSLOVANSKA EMIGRACIJA je ena najpriljubljenejših tarč domačih komunistov. Neprstano jo imajo na jeziku in v tisku. Skušajo napraviti s svojo gonjo dvojno propagando, pa se ne zavedajo, da ljudi doma samo mešajo. Na eni strani se s pomočjo „Izseljenske Matice” zelo ženejo, da bi domovina imela dobre stike z emigracijo. Poudarjajo velike dolžnosti, ki jih ima emigracija do naroda doma, o njeni odgovornosti pred svetom itd. Na drugi strani pa očitajo emigraciji, da nič vredna, da naj pozabi na domovino, da naj nikar ne misli na to, kako se bo nekoč vrnila in lahko zinila kakšno besedo na domači zemlji. Ljudje doma poslušajo in berejo, ne vedo, kaj bi si mislili, pa rajši molče.

HERBERT HOOVER, bivši predsednik Združenih Držav, se zelo boji, da pride v Ameriki do nove depresije, ki bo baje tako huda, da „nam bodo lasje vstajali na glavi.” Krivdo za bodočo gospodarsko krizo meče Hoover na sedanjo vlado, ki ne pozna nobenega varčevanja in dela dolgove, da je strah. Žanimivo je, da je tudi senator Lavše, Slovenec, sprengovoril prvo besedo na svojem novem mestu nekako tako: Washington, varčuj, nehaj izmetavati denar kot be ga imela Amerika toliko kot listja in trave!

FEDERAL LABOUR, avstralska delavska organizacija, je zborovala pred kratkim v Brisbanu. V svojem poročilu se delavski vodje bridko pritožujejo nad „novimi Avstralci” in njihovimi odnosi do Labour Party. Trdijo, da je nadpoprečno število novih vseljencev v Evropi pripadalo organizacijam s protidelavskimi tendencami. Za vselitev v Avstralijo bi ne smelo biti dovolj, da kdo izjavlji: sem proti komunizmu . . . Poročilo po imenih navaja nekaj organizacij, ki so baje izrazito protidelavskie: Ukrainska Zveza, Rusko Antikomunistično Središče, Slovaška Zveza in Zveza Madžarov. Posebej obtožuje Slovake, da so organizirani po zgledu Hitlerjevih rjavih srajc. — Poročilo je naletelo na osto kritiko v avstralski javnosti in vladnimi krogi. Nihče nima pravice, je poudarjala kritika, lastiti si monopol nad delavskim razredom. Minili so časi, ko je komunistična partija edina veljala za zastopnico devlastva. Danes so ravno delavci tisti, ki se najbolj bore proti komunizmu. Dokaz za to so so upori na Poljskem in Ogerskem, pa pred leti v Vzhodni Nemčiji. Prepričani smo, da si Labour Party ne bo pridobila mnogo pripadnikov med novimi naseljenci, če bo delala propagando zoper nje s takimi obtožbami. Avstralci in zlasti voditelji delavske stranke naj nikar ne pozabijo, da bi večina novih nikoli ne prišla v Avstralijo, če bi ne bila postala žrtev komunističnih vlad v Evropi.

DECIMALNI DENARNI SISTEM uvede Indija s prvim aprihom. Tudi v Avstraliji obstaja Zveza za uvedbo decimalnega sistema in jo početje Indije močno zanima. Ni izključeno, da bo tudi Avstralija v doglednem času storila isto. Seveda je res, da so s tako spremembou zdržene težave in stroški. Južna Afrika ima že izračunano, da bi jo taka sprememba stala okoli 8 milijonov funtov. Tudi Angliji so znanstveniki že leta 1951 resno priporočali, naj uvede decimalni sistem v vsem poslovanju. Je pa seveda tudi mnogo odpora zoper to namero. Celo ta razlog navajajo, da bi sprememba pomenila nelojalnost do Velike Britanije . . .

POMANJKANJE VITAMINA B-12 povzroča pri ovcah hiranje in smrt, tako so dognali znan-

veniki v Avstraliji. Tega vitamina manjka zlasti na ovčjih pašnikih, ki so brez kobalta. Kako nadomestiti kobalt? Brez njega narodno gospodarstvo Avstralije trpi milijonsko škodo. S tem vprašanjem so se bavili znanstveniki dolga leta. Končno jim je uspelo, da so napravili kobaltove pilule, ki jih dajejo ovcam. Ostajajo v ovčjih pred-želodcih, se tam razkrajajo v majhne količine in v zadostni meri proizvajajo vitamin B-12. Taka pilula zadostuje za več mesecev ali celo za vso ovčjo življensko dobo.

OVCE PREDSTAVLJajo za Avstralijo največji vir narodnega bogastva. Avstralija ima okoli 139 milijonov ovac in je lansko leto prejela za volno 333 milijonov funtov. Farmarji so pripravljeni žrtvovati ogromne vsote za vzdrževanje ovac in njih obrambo. V okraju Blackall, Qld., so postavili ograjo, ki je dva metra visoka in dolga 176 milj. Vsaka milja te greje stane 500 funtov. Ta ograja je postavljena zoper divje pse, „dingos,” da ne bi klali ovce. Te zveri so poprej samo na enem posestvu poklale do 2 tisoč ovac.

SYDNEY!

POVELIKONOCNA ZABAVA

(Pirhovanje)

V PADDINGTON TOWN HALL-U

na velikonocni ponedeljek 22. aprila

Zacetek ob 6. uri zvečer

Rezervirajte sedeze in pijaco na: Slovenski dom,

FB 1085

(Stevilka MISLI FA 6534 je mrtva!)

Slovensko društvo.

SYDNEY!

Odprtlo pismo Urednistvu

PROSIM UREDNIŠTVO, da moje pismo priobči z vsemi napakami in prepusti korigiranje g. Urbančiču. Pišem tole pismo s tistim strahom, kot sem pred leti pisala šolske naloge. Tak občutek je g. Urbančič dal meni, kakšen pa ostalim čitalcem njegove kolone, ne vem.

S kolono g. Urbančiča so me MISLI prav prijetno iznenadile. Kaj takega nam je že davno bilo potrebno. Upam, da je list dobil s „Kramljanjem” stalnega iskrenega sotrudnika. Delo g. Urbančiča je zdravo za list, koristno in od trajne vrednosti za nas vse, ki želimo da je slovenski jezik čim manje okrnjen.

Emigracija sama je prvi izvor nevarnosti, da jezik obledi, z njim izgubi ne samo svojo lepoto, nego izgublja tudi vrednost kot naše nacionalno bogastvo. Torej moramo to naše bogastvo negovati in čuvati, da se počasi ne pretopimo v pozabljenje narode.

Zato je potrebno, da vsi taki med nami, ko smo radi raznih ovir, ki jih emigracija prinaša, izgubili del svojega besednega zaklada, delo g. Urbančiča prisrčno pozdravimo.

Vsaka stvar ima svojo dobro in svojo slabo stran. Zamisel in želja g. Urbančiča je krasna in kdor je ne odobrava, ni dober Slovenec.

Samo način, kateri imenovani gospod uporablja pri svojem pouku ni ravno najprijetnejši.

Naj naš rojak imá v vidu, da vsi sotrudniki nimajo fakultetne izobrazbe niti višje ali nižje srednje šole, da so med nami mnogi, katerim je bilo dano na možnost le obiskovanje osnovne šole, pa še te morda ne do kraja. Gospod bi tudi moral vedeti, da velikokrat okorna roka, ki okorno drži pero,

sledi občutku prav toplega in globokega srca. Taka srca so občutljiva. Lahko se zgodi, da nekateri skromni, a ponosni sotrudnik umolkne, če ga hladna in ostra kritika zaboli. Seveda pa kritika mora biti, brez nje ni nauka in brez nauka ni napredka.

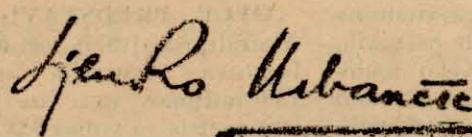
Vedno sem imela občutek, da so MISLI steber naše sredine in edinstva v emigraciji, da so naše priběžališče in naš topli kotiček, posebno kadar občuti eden ali drugi od nas, da je osamljen. To ni čudno, saj smo odšli tako daleč od naše male zelene vesele Slovenije. Čutila sem vedno, da smo taki, ki smo našli uteho za izgubljenim pri MISLIH, vsi ena družina, da je vsak od nas eden izmed nas.

Ton, v katerem nam g. Urbančič deli svoje znanje slovenščine nima te prijetne toplove. G. Urbančič je srečen človek, da ima tako perfektno znanje našega jezika. Naj bo tudi srečen, da ga ima s kom deliti. Verjamem, da ne samo jaznega vsi ostali cenimo, da je tako voljen svoje jezikovno bogastvo deliti. Samo prosim, ne v tako pokroviteljskem tonu, saj smo mi vsi ljudje že davno odrasli in težko delamo za svoj pošten obstanek.

Ne vem, kakšni so drugi moji rojaki. Jaz sama nisem iz mleka in vode, niti ni hrbitenica preveč upogljiva, pa smatram, da je potrebno, da bi trud g. Urbančiča rodil obilen sad, da vlije v svojo kritiko in poučevanje malo več toplove. Tako bo tudi on eden izmed nas, delo samo pa ga bo postavilo nad nas.

Ponavljam, da delo g. Urbančiča resnično cenim in želim uspeha, njegov uspeh bo uspeh nas vseh.

— Pavla Miladinovič.



Janez Kramlja

TE DNI MI JE v naši ulici tako boleče zadišalo po pečenih kostanjih. Suho jesensko ozračje in orumenelo listje sta me spomnila na domovino.

Vendar koledar se ne ujema z letno dobo, zato ni čudno, da je tudi mladi Jože iz sydneyjskega Slovenskega doma pozabil 19. marca na svojega ljubega patrona. Šele zvečer je popravil napako: povabil nas je na žganje s čajem.

* * *

Pred nedavnim sem dobil obisk iz Coome. Prišla je Počkajeva družina. Gospa Počkajeva, ki prihaja iz nemškega dela Švice, mi je med drugim tudi omenila, da je največkrat ona tista, ki mora opominiti zaposlenega soproga, da pošlje ček za MISLI. Tudi se je potožila, da ne zna čitati slovenske. Menila je, ali ne bi bilo mogoče uvesti stolpec v angleščini za radovedne ne-Slovenke.

Zdaj vemo, da imamo tudi v Švici dobre zavezničke.

* * *

Srečal sem jo pred kratkim v kavarni — po desetih letih. V prvem hipu je nisem spoznal, takoj nato pa je bilo kot včeraj, ko sva bila soseda v ljubljanski četrtni in -kramljala po poti iz mesta domov. Danes je ona mama; čas, ki se je tako urno odmaknil, je ni mnogo postaral.

* * *

Kdor si lahko odtrga deset minut časa, naj prečita, v kolikor ni tega že storil, v marjeni stevilki „Misli“ oceno „Knjige o slovenski družbi.“ Cenil bo pišečev lep jezik, vsebina pa ga bo opomnila na to pereče Čehinovo delo, čeprav se mogoče z istim ne strinja v celoti.

* * *

Ta slovenski emigrantski tisk, ki mi je prišel v roke, naj omenim:

„Klic Triglava,“ ki ga razmnoženega izdaja skupina okoli „Slovenske Pravde“ v Londonu že deseto leto. Izdajatelji in sodelavci, ko se prizadevajo obravnavati svetovne in slovenske probleme realno in brez predvodov, zaslužijo za vztrajno delo naše čestitke.

* * *

„Razgovori in rezgledi,“ ki izhajajo v Kanadi (pravtako razmnoženi) kot list Krožka za slovensko kulturo, obravnavajo na dostenji višini politična, kulturna in socioščka vprašanja.

Tiskani polmesečnik „Glas slovenske kulturne akcije“ v Argentini je sad, kateri je izdajateljem v ponos, nam pa naj bo v dober zaled, ko smo tako nebogljeni zaostali.

* * *

Ne strinjam se s piscem „Mozaika“ iz predzadnjne številke, ko

pravi, da smo pri emigraciji bili vse prej kot Slovenci. Prvič ni lahko objasniti tuju z eno besedo, kaj je Slovenija, ko mnogi še tako radi zamešajo celo Jugoslavijo s Češkoslovaško. Drugič pa IRO ni priznal Slovencev, Srbov, Hrvatov in niti Ukrajincev, temveč Jugoslovane in Ruse. Tako slabí vendar nismo.

* * *

Tudi ne razumem kako spravlja neki slovenski list v Ameriki v sklad Petra Karadjordjeviča kot kralja Jugoslavije z zanikanjem postavnosti Tita in njegovega režima. Ni važno, če je kdo monarhist — kot je zgoraj podpisani — ali republikanec, zakaj logika je naslednja: Če so narodi Jugoslavije svobodno pooblastili svoje zastopnike, da odstavijo kralja Petra, potem so po isti računici tudi svobodno izbrali Tita za svojega prezidenta.

Doslednost ni dlakocepstvo, temveč vprav najboljša osnova za poenostavljenje ter reševanje spornov in vprašanj.

P.s: Sicer pa ni važno, če je kdo liberalец, klerikalec, monarhist, republikanec ali separatist. Skupna podlaga je: slovenski narod brez jarma.

* * *

Proti koncu marca je bilo objavljeno v „Sydney Morning Heraldu“ precej pisem v zvezi z emigrantimi in laburistično oziroma liberalno stranko Avstralije. Neki novopečeni Avstralec, ki je hotel biti bolj avstralski kot sami aborigini, se je med drugim tudi zaletel proti emigrantskim društvom in organizacijam, češ da ovirajo assimilacijo. Pa mu je vrsta starih in novih Avstralcev odgovorila z oporekanjem.

Kar se tiče Labour party, je večina menila, da ta nima bodočnosti med emigrantimi, dokler se ne izjasni, ali je za nadaljevanje emigracije ali proti njej, ter odredi protikomunističen stav.

* * *

Kar se tiče raznih začetnic, okrajšanih imen ali pa zadnjih zlogov priimkov nad in pod članki v „Mislih,“ menim, da bi bilo bolje, če začnejo avtorji uporabljati polna in prava imena. Če imajo razloge, posebno zaradi varnosti pred rdečimi agenti, da ostanejo nepoznani, pa naj si izberejo lepo zveneca ali pa plemiška imena! (Ko sem bil študent, sem pisal kot Ljenco Igorov).

Bralci se bodo tako privadili na imena sodelavcev in jih bodo smatrali kot del svojega življenja.

* * *

Zanimivo bi bilo vedeti, koliko narodnih noš posedujemo v vsej Avstraliji. Bilo bi lepo, ko bi priročna dekleta začela z izdelavo istih. Šest parov v vsakem glav-

nem mestu bi bil kar dober začetek.

* * *

Dobro je vedeti, da je pravilno pisati: poudariti, napak: povdariti. Prav: drug z drugim, napak: eden z drugim.

Prav: glasba, napak: glazba. Prav: svatba, napak: svadba. Prav: čestitati, napak: čestitati. In pa seveda: razumeti, ne pa: zastopiti.

Plešasti Yul Bryner in šarmantna Ingrid Bergman sta me v „Anastaziji,“ filmu iz življenja prve ruske emigracije v Franciji,

RAZVESELJIVO!

Skoraj polovica lanskih plačnikov je poravnalo naročnino za letos že v prvih treh mesecih.

To je dobro znamenje. Naročniki so se začeli zavedati, da je izhajanje lista popolnoma od njih odvisno.

Upamo, da bodo tudi drugi posnemali dober zgled in kar najbolj kmalu poslali naročnino za letos.

Močno smo hvaležni tistim, ki tudi dar za sklad priložijo.

spomnila na naše nagajive krilate, kadar smo si hoteli privoščiti ruske brezdomce:

„Ja bil v Rosiji gaberner, a v Ljubljani plaketer . . .“ Ruskemu generalu ki je v Parizu služil svoj vsakdanji kruh kot taxi-šofer in so ga njegovi so-rojaki še vedno spoštljivo naslavljali z blagorodjem, se pred letom 1917 še sanjalo ni o svoji skorajnji usodi. Nekateri nas pa smo tudi postali plaketerji, čeprav vsi nismo bili governerji.

Zarečenega kruha se pač mnogo pojde.

Tisti, ki boste vsaj do srede leta poravnali naročnino, nam boste prihranili dosti dela in denarja, ko ne bo potrebno v juliju pošljati opominov, kot smo jih morali razposlati lansko leto. Prosimo, vpoštevajte to!

Pričajoča številka ima 12 strani, ker bi jih morala prva letnščina (dvojna) šteti 16. Skušamo držati oblubo, da bodo MISLI izhajale vsaj na OSMIH straneh, če, če ce .. Upajmo, da bomo „če“ lahko izpustili, preden bo leto minilo.

— UREDN. in UPRAVA.

Nepismenost med Slovenci

V SLOVENSKI DRŽAVI, mestničniku, ki izhaja v Toronto, sem čital, da je v severni Ameriki izpod peresa dr. H. G. Duncana izšla knjiga pod naslovom: „Immigration and Assimilation.“ V tej knjigi, ki je namenjena predvsem ameriškim univerzam in politikom, podaja avtor na straneh 309 in 310 naslednjo izjavo:

„Nepismenost v Jugoslaviji je visoka in se vrsti od 20 do 86 odstotkov prebivalstva. Odstotek nepismenosti je za posamezne pokrajine naslednji: SLOVENIJA 86 ODSTOTKOV; Vojvodina 77.8 odstotkov; Hrvatska-Slavonija 67 odstotkov; Srbija 34 odstotkov; Črna Gora 33 odstotkov; BOSNA IN HERCEGOVINA 20.6 odstotkov. Da stojita Bosna in Hravina najviše glede pismenosti, se mora najbrž zahvaliti okolnosti, da sta bili v letih 1232 in 1322 pod bogomilskimi kralji, ki so ustavili šole. SLOVENCI NA NAPROTNEM EKSTREMU PA SPLOH NIMAJO SVOJEGA PISMENEGA JEZIKA IN SE MORAJO ZA STUDIJ POSLUŽEVATI TUJIH JEZIKOV.“

Kje je dr. Duncan zbiral gradivo in podatke za svojo študijo, mi žal ni znano, ker nimam v rokah njegove knjige, da bi mogel kontrolirati vire, ki jih je navajal za pisanje svoje knjige. Predstavljam pa si, da je kot znanstvenik, čeprav moram v njegove znanstvene sposobnosti resno podvomiti, iskal čim večje število domačih virov (v tem primeru jugoslovenskih) izdanih v francoščini ali angleščini.

Nočem se spuščati v nikako polemiko, ker je nesmiselno in popolnoma nepotrebitno, da bi moral kateremukoli Slovencu dokazovati netočnost trditve dr. Dunca in da je nasprotno res: SLOVENCI, ČEPRAV SMO MAJHEN

IN SKROMEN NAROD, SMO EDEN NAJBOLJ KULTURNIH IN NAJBOLJ PIŠMENIH NARODOV NA SVETU.

Zavedati se pa moramo, da ni dovolj, če je ta resnica znana samo nam, temveč je nujno potrebno, da nas pozna kot enega najbolj kulturnih narodov tudi tujina, zlasti še moderni znanstveni krogi in politične osebnosti. Vsakemu je jasno, koliko nam lahko tako lažljivo prikazovanje v modernih znanstvenih in političnih krogih škoduje. Saj mnogi, ki imajo odločilno besedo v mednarodnih problemih, nimajo časa in priložnosti, da bi se podrobno poglobili v probleme, ki jih odločajo, oziroma na katerih razvoj lahko odločilno vplivajo. Često odločajo na podlagi takih informacij, ki jim slučajno pridejo v roke in jih smatrajo za sveto resnico, ker jih je zapisal nekdo, ki ga smatrajo za zanesljivega znanstvenika.

Gotovo bi dr. Duncanu lahko očitali veliko neresnost in malomarnost pri zbiranju virov, toda toliko bolj moramo obsoditi sesjavljalce originalnih virov, ki so tako zločinsko popačili resnico. Nihče, niti največji naivnež, ne more trditi, da je mogoče tako statistiko sestaviti pomotoma. Vsakemu mora biti jasno, da so podatki, ki jih objavlja dr. Duncan, samo izrodek največje politične pokvarjenosti. Za njoo se skrija zaničevanje in sovraštvo do Slovencev. Zato je tako pisanje velik zločin proti slovenskemu narodu.

Upam, da bodo naši rojaki v USA in Kanadi odločeno protestirali pri dr. Duncanu in ga s številnimi dokumenti prisili, da popravi svojo hoteno ali nehoteno krivico. Le tako bo zadostil ne le resnici in znanosti, temveč tudi Slovencem.—Zvonimir Hribar.

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

VELIKI TEDEN pomeni Cerkvi neposredno pripravo na praznik Vstajenja. Posebno velja to o zadnjih treh dnevih. Vemo pa, da so sveta opravila v cerkvah od lanskega leta dalje tiste tri dni nekoliko drugačna kot smo bili vajeni od mladosti.

Drugačna so zdaj zato, ker je sv. Oče Pij XII, obnovil nekdanji red, ki je bil v veljavi dolga stoletja, potem pa nekaj stoletij ne. Veliki četrtek, veliki petek in velika sobota so bili nekdaj zapovedani prazniki in vsi obredi so se vršili pred množico, ki je cerkev napolnila kot ob nedeljah. Zaradi spremenjenih gospodarskih kih in družabnih razmer je v 17. stoletju papež Urban VIII. te tri dni črpal iz seznama zapovedanih praznikov. Ljudje so začeli te svete obrede opuščati in v novejšem času to še vsi pomnimo — so se vršila v skoraj praznih cerkvah. Do tega je prišlo zlasti zavoljo tega, ker se je uvedla navada, da so bili ti obredi v zgodnjih jutrnjih urah. Nekdaj pa ni bilo tako.

Sedanji papež je uvedel spet nekdanji red. To se pravi, premaknil je obrede od jutrnjih ur na večerne, deloma celo nočne. Že prvi poskus (lansko leto) se je po vsem svetu izvrstno obnesel. Verniki so povsod napolnili cerkve do zadnjega kotička in pazljivo sledili poteku svetih opravil. Tako bo gotovo tudi letos. V vseh podrobnostih glede ure, kdaj se ima kako opravilo vršiti, sv. Oče ni ukazal enako za ves svet. Prepustil je krajevnim škopom, da odločijo glede tega. Vsak vernik naj poizve pri svoji župniji, ob kateri uri je napovedano opravilo za posamezne dni. V glavnih potezah je pa zdaj tako:

Veliki četrtek.

Ta dan je imel Jezus z apostoli zadnjo večerjo — zvečer. Zato naj se tudi v naših cerkvah odsluži sv. maša proti večeru nekako med peto in osmo uro. Mašuje naj samo en duhovnik, vsi drugi prejmejo samo obhajilo in tudi vsi verniki svetnega stanu so povabljeni. Tako je maša velikega četrtna res živa podoba Gospodove večerje z apostoli.

Izjema je samo vsaka škofija cerkev (katedrala). V teh cerkvah mašuje sam škof dopoldne, da posveti krizmo (za birmo) in sveta olja (za krst in previdenje bolnikov). Pri teh mašah se obhajilo ne deli.

Veliki petek.

To je dan Kristusove smrti, ki je prišlo do nje ob treh popoldne. Zato naj se sveto opravilo tega dne vrši ob tej uri — dopoldne nič! Če je pa pameten vzrok, lahko tudi pozneje, ne pa po šesti uri. Zelo novo se nam pa zdi, da se zdaj sv. obhajilo deli tudi ta dan. Pa v resnici ni novo, samo vrnili smo se nazaj v tista dolga stoletja, ko je bilo vse tako kot je spet zdaj.

(Za obhajilo za vse večerne maše velja to: Tri ure poprej ne smeš jesti trdih jedi in nič alkoholnega piti, drugih pihač se je treba zdražati le eno uro pred obhajilom, voda sama pa sploh nikoli ni prepovedana).

Velika sobota.

Velika sobota do večera ima biti dan žalovanja, ker je Zveličar v grobu. Vstal je šele enkrat ponoči od sobote na nedeljo. Ob kateri uri je to bilo, ne vemo. Vemo

samo to, da je bil ob sončem vzhodu grob že pražen. Sveta opravila velike sobote naj se torej vrše v soboto pozno zvečer, še bolje sredi noči. Tako so zdaj v mnogih cerkvah tudi za veliko noč — polnočnice.

Obredi velike sobote so zelo lepi in globoko pomenljivi. Začeno se z blagoslovitvijo ognja, da se ob njem prižge velikonočna sveča. Dijakon zapoje: Luč Kristusova! Blagoslov se krstna voda, pojejo se litanijske vseh svetnikov, nato se prične maša z velikonočno alelujo. Novo je tudi to, da vsa cerkev med petjem litanijskem ponovi javno svoje krstne oblube.

Kdor je bil pri polnočnici, je zadostil zapovedi, ki naroča, da moramo biti vsako nedeljo pri sveti maši. Seveda se pa maše vrste tudi na veliko noč vse dopoldne prav kot na božič. Ukazano ni, vendar po večini verniki gredo še k eni maši, čeprav so bili že pri polnočnici.

Tak je torej zdaj veliki teden. Prav je, da to vemo, še bolj prav pa, da skušamo vse tri zadnje dni velikega tedna preživeti v duhu s Cerkvijo in še bolj z umirajočim, umrlim in nato vstalim Zveličarjem.

ZA NEW SOUTH WALES

SYDNEY bo imel v aprilu slovensko službo božjo dvakrat: drugo nedeljo kot pot navadi, potem pa na veliko noč obakrat ob 10:30. Pred mašo spovedovanje.

MAYFIELD - NEWCASTLE: Slov. služba božja na belo nedeljo 28. aprila ob 11. Cerkev: Mayfield, St. Alphonsus, znana tudi pod imenom AVE MARIA. Do nje pride po Woodstock ulici. V soboto poprej in pred mašo spovedovanje.—P. Bernard.

P. BAZILIJ OZNANJA

MELBOURNE: Slov. spovedovanje v soboto 6. aprila, veliki četrtek in veliko soboto zvečer od 7-8.

Slovenska služba božja 7. aprila in na veliko noč ob 11. Obakrat pred mašo spovedovanje.

GEELONG: Slov. spovedovanje v soboto 13. aprila od 4-5. Tudi na veliki petek zvečer.

Slov. služba božja na cvetno nedeljo 14. aprila v cerkvi sv. Družine ob navadnem času.

ST. ALBANS: Slov. spovedovanje na veliko sredo 17. aprila ob 7. zvečer. Pete litanijske na belo nedeljo (28. aprila) ob 4. pop.

BALLARAT: Slov. spovedovanje v soboto pred cvetno nedeljo (13. aprila) zvečer.

BONEGILLA: Moj obisk tam bo v ponedeljek in torek velikega tedna (15 in 16. aprila). Bo priložnost za spoved, imeli bomo mašo s slov petjem in križev pot.

ADELAIDE: Velikonočna služba božja bo na velikonočni ponedeljek ob 4. pop. Sacred Heart, Hindmarsh. Pred mašo in po njej spovedovanje.

AVE MARIA KOLEDAR

za leto 1957

je prišel iz Amerike te dni in je zelo lep. Stane 10 šil., po pošti 11. Naročajte na naslov MISLI.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

NAJPREJ VSEM SLOVENSKIM otrokom po Avstraliji najlepši pozdrav!

V lanski, posebno pa v letošnji prvi številki MISLI sem bila zelo vesela ljubkih dopisov in pesmic, ki so jih poslali naši otroci. Pa glej, kje sta potem ostala Slavica in Slavko? Obljubila sta, da bosta še kaj napisala. Zapisano je bilo, da se bosta vsak mesec oglasila. Obljuba dolg dela — v marčni številki se pa nista nič oglasila . . .

Veste kaj, otroci, zdaj imamo svoj droben kotiček v listu. Pišite o vsem, kar vas zanima. Vprašajte, če bi se radi česa naučili. Sklepajte z drugimi otroci prijateljstvo. Takole naredimo: Pišite na urednistvo MISLI na 66 Gordon St., Paddington, na kuverto pa zraven pripisite: Kotiček malih. Urednik jih bo pošiljal meni. Vaša pisemca, pesmice, doživljaje, vse bomo objavili in istočasno se bomo porazgovoril in nasmejali.

Da, pa tole sem še mislila: Velika noč bo kmalu. Ali znate risati pirhe, pisanice? Kupite pri trgovcu barvni prašek, pobarvajte trdo kuhana jajca in jim potem z majhnim nožkom ali drugim

trdim predmetom izpraskajte barvo, da ostanejo bele črte, vijuge in figure na rdečih, modrih ali zelenih tleh. Boste poskusili? Pišite mi, kako vam je uspelo.

Aha, še nečesa sem se spomnila. Bila sem osemletna deklica in prav za veliko noč mi je teta dala čudovito lepo barvano podobico z Ježuškom, angelčki, ovčičami, ptički, zajčki . . . Gledala sem jo in gledala, dolgo. Zdela se mi je, da bom zdaj pristopila na tisto mehko travico in se še sama igrala z njimi.

In tako je nastala moja prva oesnica:

Jezušček boža ovčico,
zajčka ga gledata dva,
ptiček mu poje pesmico,
angelček varuje Ga.

Jezušček, prosim lepo Te,
srečo na zemlji nam daj,
po lepem življenju na svetu
pa večno življenje in raj.

Zdaj se že veselim vaših pisem, jih bom težko čakala. Vsem dragim otrokom vesel pozdrav in prijetno Alelujo! — Neva Rudolf.

V SMRLINJU

Narte Velikonja.

XIII.

„Moj Bog!“

Zalka je skočila pokoncu in vrgla odejo raz sebe. Trepetajoča po vsem telesu je stopila na prag in posluhnila:

„Kdo strelja?“ se je vpraševala, v ušesih se ji je še trgal odjek. Pozorno je zrla v noč, nikjer ni bilo žive duše, povsod mir. „Pa je vendar streljal!“ je dokazovala: bilo ji je, kakor da jo je kdo bil po glavi.

Poteklo je nekaj minut. Na poti se je melinčilo kamenje pod koraki Prisluhnila je, položila prst na usta in stala kakor okamenela. Streslo jo je in v lice ji je bušila kri kakor sopara:

„On je!“

Tako nato jo je prevzel čuden strah.

„Kaj bi bil on streljal?“

Korak so se bližali; v hipu, ko bi imel zaviti mimo vogla, je planilo čudno ogorčenje v njeno dušo. Zameglilo se ji je in kot bi iskala duška silnemu občutku prevaranja, je pridušeno poklicala:

„Filip!“

Koraki so se zaustavili.

„Kaj je, Filip?“ je spet vprašala in ves strah in vsa stisnjena bolest ji je odlegla.

„Kdo je?“ se je odzval iz noči.

„Jaz sem!“ je dahnila vsa tresoča se s šklepetajočimi zobmi.

Fant je stopil bliže:

„Zalka si!“ je ugotovil s toplo zadovoljnostjo. „Čisto prav. Bodite tako dobra, prižgi luč in obvezu mi daj. Nocoj prihajam iz boja!“ Deklici je sapo zaprolo od nepričakovanega občutka. Vsa je trepetala. Šele ko je prižgala peto žveplenko, je našla oljnato luč v slepem oknu in ogledala nočnega obiskovalca.

„Moj Bog, kaj ti je?“ je prebledela.

Izpod Triglava

V LJUBLJANI pri Slovenski Matici je izšla nova „Zgodovina Slovencev od naselitve do petnajstega stoletja.“ Knjiga ima 426 strani in je žela že veliko vsestranskega priznanja. Beremo očeno, ki pove tudi to, da ima knjiga pečat znanstvene neodvisnosti. To se pravi, da je pisatelj preiskoval zgodovinske vire samostojno in se ni oziral na to, kaj utegne biti prav trenutnemu režimu in kaj ne. Knjigo je napisal profesor Milko Kos, oziroma jo tako predelal, da se lahko smatra za novo delo, čeprav je v resnici le novo izdanje njegove knjige, ki je bila natisnjena 20 let poprej.

IZ VASI BRDO v Beneški Sloveniji poročajo, da ljudje iz te in sosednjih vasi odhajajo v tujino s trebuhom za kruhom v ogromnem številu. Lani je na primer odšlo iz vasi kakih 200 ljudi, med njimi skoraj 50 celih družin. Poročilo dostavlja: Če država ne bo kaj resnega storila, da se tem ljudem da zaslužek na rodni zemlji, bodo kmalu vse vasi prazne. Iz vasi Grmek pa poročajo, da se je vrnilo domov 40 fantov od 1000, ki so odšli iz občine po svetu. Ti fantje so prinesli v rojstni kraj nekaj življenja in zlasti pesmi, vprašanje pa je, kako dolgo bodo mogli ostati doma. Verjetno bodo kmalu porabili zaslužek in spet odšli . . .

V MARIBORSKEM OKRAJU je veliko pomanjkanje učiteljstva. Gimnazija v Mežici ni mogla začeti s poukom ob napovedanem času, ker ni bilo profesorjev. Statistika pravi, da bi takoj potrebovali še 315 učiteljev in profesorjev. **GASILCEV**, ki so organizirani v

gasilskih zvezah, je imela Slovenija ob koncu leta 1956 skoraj 66.000. Poednih gasilskih društv je bilo nekaj nad 1.000, zvez pa 70. Med gasilci je poleg starejših tudi na tisoče mladine, pa celo 10.000 žensk je organiziranih zoper požare, po večini v podeželu.

KOMUNISTIČNI PRITISK na kmečke posestnike si je našel nove ventile. Izšel je zakonski odlok, da se kmetom odvzame vsa neobdelana zemlja in stavi na razpolaganje zadrugom. Kot znano, so pred časom kmetje smeli svobodno izstopiti iz zadruge, oziroma kolhov, in so se te ugodnosti tudi pridno posluževali. Komunistom to ni bilo prav, pa so skušali kmete prisiliti nazaj v zadruge z razpisovanjem silno visokih davkov, z določanjem nizkih cen za pridelke in podobno. Kmetje kljub vsemu niso marali nazaj v zadruge, pa so obdelovali pač le toliko zemlje, kolikor so je potrebovali za domačo uporabo in za prodajo na svobodnem trgu. Toda komunisti so uvideli to igro in stopili kmetom na drug način na prste. Včasih so dejali na kmetih, da cesar in zima nikoli ne prizaneseta, zdaj je pa komunizem njihov največji sovražnik.

REKA MURA je odnekdaj rada prestopala bregove in pogosto napravila po obrobnih poljih ogromno škodo. Zdaj so osnovali načrt, kako jih zabraniti to razdiralno početje. Zgraditi mislijo 37 km. dolg nasip, menda na obeh straneh struge. Stroški so preračunani na 170 milijonov dinarjev. Kdo bi mislil, da je to velikanska vsota in se komaj izplača. Toda vedeti je treba, da je Mura samo v letu

1956 napravila s svojimi povodnimi škode za skoraj dvakrat toliko dinarjev.

PISMO IZ SLOVENIJE pravi: Pri nas je stanje nekakega ustajenega trpljenja, potrpljenja in čakanja v upanju, da še ni vse izgubljeno, da se vsak čas lahko kaj odrešilnega zgodi. Mladine je mnogo izgubljene za kakšno pametno življenje, največ je pa take, ki sedanega stanja ne mara, pa tudi ne ve, kaj bi bilo bolje. Živi kar tjavendan . . .

SOCIOLOGIJA ali KNJIGA O CLOVEŠKI DRUŽBI, se dobi v Baragovem Domu ali se naroča pri MISLIH. Prvi zvezek po £1-0-0, drugi in tretji po £1-10-0, za poštino en šiling posebej. Kdor pa naroči vse tri zvezke, dobi vse za £3-0-0 in tudi poština je všteta.

Knjigo ima v zalogi tudi p. Bazilij v Melbournu.

SLOVENSKA PISARNA

v Baragovem Domu (121 Queen St., Woollahra, Sydney). sprejema naročila za HRANILNE PAKETE v domovino, ima na prodaj KNJIGE in REVIJE, sprejema slovenske in angleške knjige za knjižnico, oddaja v domu stanovanja (na željo tudi hrano) slovenskim fantom, sprejema priglase za članstvo v Slovenskem društvu, zbirala naročnike za Mohorjevo družbo v Celovcu (za 1958), sprejema naročnino za Svobodno Slovenijo in druge liste, itd.

ODPRTA je večinoma vsak dan od 10-12 dopoldne, od 3-5 popoldne, od 7-9 zvečer.

TEL: FB1085

P. Bernard Ambrožič, Drago Ilijas.

OPOZORILO

ŽE ZDAJ je čas, da si naročite knjige DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU za leto 1957 (Koledar za 1958).

Cela kolekcija knjig vas stane £1/0/0. Lahko pošljete to vsoto na MISLI ali prineste osebno v Slovensko pisarno v Baragovem Domu, Sydney. Sprejeli smo POVERJENIŠTVO za VSO Avstralijo na prošnjo iz Celovca.

Naročniki bodo prejeli naročene knjige NARAVNOST iz Celovca okoli Božiča 1957. HITITE z naročanjem! — P. Bernard, Drago Ilijas.

NAROČAJTE KNJIGE!

Imamo večjo zalogu slovenskih knjig, povestvno-zabavnih in poučnih. Lahko jih dobite, če pišete na naslov MISLI ali pridete osebno v Baragov Dom (121 Queen's St., Woollahra). Tel. FB1085.

Imamo tudi SEZNAM in CENIK knjig. Pišite ponj in ga boste takoj dobili. Ne odlašajte, da boste imeli dobrega branja za proste dni in večere.

svoje lice k njegovemu. Samo za hip in spreletelo jo je, kakor bi mešal ogenj in mraz.

Zmočila ga je na senčih in pritiskala njegovo glavo na svoje prsi. „Filip, ne smeš umreti, ne smeš umreti!“

Filipu se je počasi, skozi meglo in kopreno, vrnila zavest, blagodejno mu je dela toplina njene bližine, odprl je oči in začudeno zazrl nad seboj dekljiji obraz.

„Po-Polonca!“ je stegnil v polzavesti roko, ki ga je zbolela. Bolečina ga je poklicala spet popolnoma k zavesti.

Zalko je klic zboldel v dno srca.

„Ali sem še tu?“ je vprašal.

Zalka se je komaj zdržala solz.

„Šel!“ je dahnila in na njenem licu je bil izraz strašne bolesti.

Odmaknila se je od njega, ko se je dvignil in dejal:

„Daj mi vode!“

Pil je v globokih požirkih, nato se je dvignil in pristavil:

„Domov moram!“

A njegov korak ni bil ravnotežen; opotekel se je po kuhinji in iskal še vode. Roka ga je skelela in bolečina ga je tišala v glavo. Zagugal se je kakor pijan in se naslonil na podboje.

„Filip,“ je vzkljuknila, „padel boš! Saj ne moreš sam domov. Spremim te!“

Vrgla je naglo ruto okoli glave, vzela svetilko in ga podprla pod pazduho.

Sla sta. Filip je skušal hoditi brez opore, toda če se mu je izpodmelinčil kamen ali mu je zdrknila noga, se je nehote oprl na njen roko.

Zalko pa je v njegovi topni bližini spreletavalo bolestno drgetanje, da je čutila, kakor bi jo nekaj tišalo v grlu. Kadar se je prelila nje gova sapa čez njeni lice, ji je odrekal korak. Drhtela je, grizla si ustnice in čakala njegove besede v strašnem mrzličjem občutku.

„Da bi hodila večno!“ si je želela in se nehote pritisnila k njemu.

„Kako si po-postrežljiva, Zalka,“ je dejal, „in kako čudna je ta pot!“ se je hvaležno nasmehnil.

„Kakor strah sva!“ je rekla ona, zroč na velike snece, ki so lomastile ob grmovju.

Filip je tišal roko v robcu, ki je bil že krvav, da je kri kapljala od njega. Na obleki so bili veliki krvavi madeži. Fant je sedel na pručico ob njeni slamljavi in drgetal bolečine.

„Moro me je! Pa ne zastonj!“ je stisnil skozi zobe. „Mu že pokazem!“

Zalka je pomislila, da je hotel Filip k Polonci, in čutila je oster sunek pod srcem.

„Ali te je hudo?“ se je ugriznila v ustnice in se premagala.

„Ne vem. Obvezno bi rad, Zalka, in če imas tople vode, da izmijem.“

Deklica je naglo nalila mlačne vode, ki je še stala v loncu ob pepelu.

„Na,“ je rekla in stopila naglo po prstih v sobo po obvezu. Toda na skrinji je bila postelja, drugod v temi ni mogla ničesar najti. Pomislila je; zunaj je slišala čopljanje vode. V hipu se je odločila. Namizi je imela praznično perilo, vzela je škarje in je odrezala od svoje bele platnene srajce rokav. Nihče je ni slišal: oče Jernej je smrčal in s piskajočim nosnim glasom ga je spremljala mati.

Filip je že čakal in tišal roko v zapestju.

Ogledal je rano, ki je zevala v dlani, in obšla jo je nepopisna groza.

„Čakaj!“

Natrgala je cefranje od obvez, pomočila ga v šentjanževi oljnati namoček in zamašila rano.

„Ti, Zalka, znaš vse,“ jo je pohvalil Filip in jo hvaležno pogledal. V njenih očeh je videl solze usmiljenja. Preložil je roko, svojo veliko lopastasto roko, in s pozornostjo zrl v njen obraz. Bal se je njenega posmeha, a njeni lice je kazalo samo skrb in obvezovala mu je roko kakor otroku. Filipu je bilo mehko pri srcu in njen izraz na licu je pričal o vnemi njenem samaritanskem službe. Po obvezi ga je rana skelela: zaradi izgube krvi je čutil v glavi omotico, na čelo mu je stopil mrzel znoj.

Kakor da gleda v svetlikasto kopreno, mu je zamigljalo pred očmi in zrahlim glasom je zaprosil:

„Daj mi vode!“

Še preden je mogel prijeti za korec, ki mu ga je nagnila na usta, je omahnil z glavo v njen naročje in voda se je razlila po tleh.

Za hip je osupla, a nato je strepetala strašne misli, da ji umre. Nič ni vedela, kaj dela. V srcu je čutila silno bolečino; da odžene bolest, ki ji je zarezala v dušo, se je sklonila nad njegov obraz in pritisnila

AVTO

ENO PRVIH SPOZNANJ, ki jih ima človek po prihodu v Avstralijo, je: Tukaj brez avtomobila ničesar ne moreš. Razdalje so ogromne in motorno vozilo je v tej deželi prav za prav nujna potreba vsakemu delovnemu človeku. Pa sva se z ženo domenila: Najprej hišo, potem pohištvo, končno – avto!

Rečeno, storjeno. Nisem si pa nikoli mislil, da bo z avtomobilom toliko sitnosti.

Prvič se prav zares nisem mogel odločiti, ali naj ga kupim ali ne. Pravijo, da se jih toliko ob avtomilih smrtno ponesreči. Vsak dan zahteva cesta več ko dvoje človeških življenj. In to samo v državi N.S.W. Poleg tega še kakih 40 manjših nezgod. Prav res bi ne bil rad tudi jaz med njimi. Ali ni morda bolje, da si kipiš televizijski aparat, se vsedeš takole ob večerih lepo v naslonjač in pogledaš, kaj je novega in zamivega v zraku? Morda naletiš na kak balet ali kaj drugega takega. Toda ženi taka misel ni bila po volji in smo se nazadnje le odločili za avto.

Pa spet nisem vedel, kakšne skrbi pridejo s tako odločitvijo. Prvič: treba se je naučiti voziti. Najbolje narediš, če se vpišeš v šofersko šolo. Včasih je sicer malo naporno, ker te vzamejo hitro na prometne ulice v mestu, vendar je to najboljše, kar ti more ta šola dati.

Druga skrb, dovoljenje od oblasti, licenca. Moraš napraviti poseben izpit pred prometnim uradnikom. Je vljuden človek to, vendar hoče biti gotov, da nekaj znaš, preden te pusti na cesto.

Poglavitna skrb pa pride, ko izbiraš avto in se sprašuješ, kakšnega prav za prav hočeš imeti.

Šele sedaj sem se zavedel, koliko različnih znank avtomobilov je na trgu. Prehodil sem tudi nekaj "second hand yards" in le počasi sem se odločil za nekaj primernega.

Končno je le prišel dan, ko sem se pripeljal zmagovalno domov v novem avtomobilu. Kar takoj sem hotel popeljati družinico na sprehod, pa na mojo nejevoljo ni hotela žena o tem nič slišati. „Teden dni boš vozil za poskušnjo sam, preden sedem s teboj v avto.“ Tako mi je rekla in pri tem je tudi ostalo.

Vsek dan sem se počutil za volanom bolj gotovega. Začel sem spoznavati nevarnosti na cesti. Šolski otroci! Na splošno imam vris, da je glede njih boljše kot sem si poprej predstavljal. So kar disciplinirani, lepo počakajo in prečkajo ceste na odkazanih mestih. Nekateri motoristi so vse bolj nevarni. Prehitevajo, kjer je dvojna črta, vozijo prehitro in ne postoje, kjer zahteva cestni red. Ko sediš za volanom, se vsak dan naučiš kaj novega glede značajev in vedenja raznih ljudi.

Imaš pa tudi veliko zadovoljstvo in prijazno počutje, ko držiš po lepo tlakovani cesti ali ko prideš zvečer domov, pogledaš na uro, pa ugotoviš, koliko si prihranil na času.

„Ali res še nisi nikogar povozil?“ me je oni dan znanec nagajivo vprašal.

„Res ga še nisem, pa tudi takega namena nimam,“ sem se gladko pohvalil.

Hočem reči: previden bom in Bog daj, da bi imeli tak sklep tudi vsi drugi, ki vozijo in hodijo po naših cestah! – Dr. J. Zurec.

„Saj res!“ je potrdil. Tudi njemu je čudno toplo postajalo pri srcu. In spomnil se je Jakovih besed, da bo Zalko vzel. Nehote je postavil v duhu obe pred seboj, Zalko in Polonco. In čutil je v srcu veliko hvaležnost in silno bolest, nepopisno toplino in gorko užaljenost.

„E, Jaka se je delal norca!“ je zaključil in kot da ga je kdo udaril v lice, se mu je zdelo, ko je zagledal na grmovju tudi senco svoje lopastne roke.

„Koliko se ti, Zalka, trudiš z meno!“ je dejal z mehkim glasom, kakor bi jo prosil, naj se le norčeje iz njega. „Vrni se!“

Zalka je zmajala z glavo:

„Do hiše te spremim, saj nič ne vidiš brez luči.“

Čudna, neznana sila jo je držala pri njem. Nehote je ujel njen rok; bila je majhna in se je skrila v njegovi. Ko se mu je spodrsnilo, ji je stisnil prste, da bi kričala neznane sladkosti. V deklici je plala kri, kakor bi jo bičal. In njena mala roka je počivala rahlo v njegovi.

„Ali te še boli?“ je vprašala, kakor bi se rane celile v sekundi.

„Malo!“

Stala sta pred bajto. Filip ni vedel, kaj naj reče in se je obotavljal v zadregi. Zdelo se mu je, da ji mora nekaj reči. Nekaj prijetnega, a ni našel besede.

Molčala sta oba.

„Zaspi, truden si!“ se je po dolgem premolku domislila Zalka in mu segla v roke.

„Spi tudi ti!“ je ponovil Filip; preden se je mogel zahvaliti, je že zavila mimo grmovja. Njena luč je metala velik žareč stožer v temo.

Doma je sedla na šlamnicu in ko je začutila solze na dlani, je vzdihnila:

„Filip, Filip!“

Iz teme nekje se ji je izvil škvarčev obraz. Vrgla se je na lice in gorela kakor v vročici.

„Škvarča ne, škvarča ne!“

Filip pa je na senu prekladal svojo skelečo roko in ponavljal besede Bregarjevega Jake:

„Zalko boš vzel!“

Cudno novo so mu zvenele te besede.

XIV.

V nedeljo je stopil župnik na prižnico in dejal:

SMEŠNICE

„Le naprej, kar vstopite, ne zmenite se za psa!“

„Ko pa tako strašno laja. Morda tudi grize.“

„To bomo tako videli, le vstopite. Veste, sem ga šele danes kupil in bi sam rad videl, kako bo.“

* * *

KANONI G. PLETERSKEGA

G. Pleterski, bivši oskrbnik v Slovenskem domu, je nekaj dni napovedoval odstop od službe in izselitev. Toda s tem je samo grozil, tako trdi sedaj, „če se ne bo napravil red.“

„Red bi se napravil,“ po mnenju g. Pleterskega, če bi . . . Podpisani ni hotel napraviti takega „reda,“ pač pa je vzel odstop g. Pleterskega na znanje in se mu zahvalil.

To je bil pa velik „zločin.“ G. Pleterski je obrnil vse največje kanone zoper podpisanega, pozabil jih je pa „naladati“ s kroglama, granatami in šrapneli. In mora sedaj streljati zgolj z jezikom, ker druge municije nima. Slišimo na primer, da bosta zdaj, ko g. Pleterski ni več oskrbnik, vzela skorajšen konec Slov. društvo in Baragov Dom. Hudo je to – jokajte vse stvari! Dan in ura pogreba Doma in društva bosta verjetno objavljena že v prihodnji številki. G. Pleterski pridno išče pomočnikov, zakaj za pokop takih dveh mrliečev res ne zadostuje en sam pogrebec. — P. Bernard.

Ljubeč očka je s potovanja poslal svoji drobni hčerkici lepo punčko. Tako lepe še sam ni nikoli videl, zato jo je hotel imeti v hiši tudi zaradi sebe, ne le zaradi ljubljene hčerkice. Po treh tednih se je vrnil, pa zastonj iskal po hiši punčko.

„Metka, ali si dobila punčko? Pokazži, kje jo imaš in povej, kako ti je všeč.“

„O, zelo zelo lepa je, take nima nobena mojih znank.“

„Pa kje jo imaš?“

„Sosedovi Betki sem jo dala v najem. Plačuje mi zanjo po šiling na teden.“

ZBORNIK-KOLEDAR Svobodne Slovenije je dospel. Izredno zanimiva knjiga. Naročajte pri MISLIH. Cena £1-0-0. Po pošti dva šilinga za znamko.

Iz Victorije in S.A. ga naročajte na naslov:

P. Basil Valentin,
Padua Hall, 19 A'Beckett St.,
KEW, Vic.

„Nečisto žensko spoznaš po predernih očeh in na njenih trepalnicah.“

Héer, ki ni sramežljiva, trdno varji, da se kje priložnosti, ki jo dobi, ne poprime.

Čuj nad vso nesramnostjo njenih oči ni nikar se ne čudi, če zate ne mara, pravi modri Sirah.

Zapomni si, da razen očeta in mene, katerega črede ovca je, ji nimaš ne dolžnosti ne pravice očitati, ker govorit iz tebe napuh in napuh je orodje zlodjevo, da spravi tebe in njo v pekel. Toda nečistniku, ki mojo ovco zapeljuje, ki pohujšuje oči najmlajših in ušesa stark, nečistniku, ki vdira v mojo stajo s strupom, obetajoč medico, in plaši skrbnemu pastirju sanje, bo Bog skrbel za plačilo. Ne skrbi sam, za kar skrbi Pravica, in ogibaj se prihajača, da se ne okužiš. Je rod, ki svojega očeta kolne in svoje matere ne blagosavlja. Je, rod, ki se sam sebi čist zdi in vendar ni umit svojih madežev. Je rod, ki oči visoko nosi, in njega trepalnice so kvišku obrnjene. Je rod, ki ima meče namesto zob in s svojimi kočniki žveka, da bi ubožce iz dežele in reveže izmed ljudi požrli, pravijo bukve pregovorov. Zato si zapomni, kristjan moj, ogibaj se okužene hiše in ne sezaj v roke gobavcu, da se te bolezni ne prime in se gobavec ne vseli v tvojo hišo. Toda kamenja ne meči nanje, naj gnusoba sama segnije, da ne boš kriv smrti človekove. Zlodjeva stavba se sama sesede, ako je ne podpira krščen človek. Ti pa jačaj sam svojo moč, da ne omahneš v uri, ko boš poklican in bodo zvezde zorele. In oče varuj svojo héer in sina uči, da bosta videla in spoznala pravo minuto.

To sem vam dejal, da se tega držite in ne množite bojnič, čet Belcebubu s svojo lahkomiselnostjo, poželjivostjo in grabežljivostjo, to sem vam dejal, da se bom lahko izpričal pred Bogom, ko me pokliče in bova preštevala ovce in kozle in jih bo mnogo, ki ne bodo več znali glasu svojega rodu in ne poznali glasu pastirjevega.“

Župnik je končal. V cerkvi je zavladala tišina kakor v grobu. Ljudstvo je strmelo predse in stalo na mestu kakor prikovano. Kdor je videl župnikov strogi obraz in žive, v srce gledajoče oči, je povesil oči. In vse je obkrožil njegov pogled: vsakemu se je zdelo, da gleda baš v hipu nanje, ko je govoril besede, ki so mu veljale.

Pod zvonikom sta stala Gravnarjev Filip in Bregarjev Jaka in lica so jima gorela,

STANDARD PAKETI

slovenske tvrdke: Dr KOCE, G.P.O. Box 670, Perth W.A.

Bližajo se velikonočni prazniki! Standard paketi omogočajo hitro ekspedicijo. Tekom 48 ur po prihodu naročila v Trst se paket že odpremi v domovino, tako je sedaj zagaranirana najhitrejša dostava paketov Vašim dragim doma, kar je zlasti važno v vsaki sezoni, ko so pošte in železnice prebloežene z delom.

Vsi paketi so sestavljeni v smislu carinske uredbe, tako so oproščeni uvozne carine. Na vsak paket se pa mora plačati takojimenovana carinska in odkupninska taksa. Kdor želi, naj doda za plačilo teh tak 14/-, za katere bo prejemnik paketa dobil doma na roke izplačanih 800 dinarjev, tako bo lahko plačal takso in mu bo še nekaj denarja ostalo. K vsakemu paketu se lahko dodajo 1 do 3 pari Nylon nogavic najboljše vrste po ceni 11/6 za 1 par.

V domovino pošiljamo vsa zdravila, tekstilije in tehnične predmete po najugodnejših cenah. Tako dobite na primer dobro Steyer-Puch kolo za £19.0.0.

I. STANDARD PAKETI PO POŠTI

St. 21		St. 26	
2 kg kave Santos Ia, 2 kg sladkorja kristal, 0½ kg caja Ceylon, 0½ kg popra v zrnju,	£3-3-6	3 kg kave Minas Ia, 10 kg sladkorja kristal, 0½ kg popra v zrnju, 0½ kg caja Ceylon,	£5-8-6
4½ kg		13½ kg	£5-8-6
St. 22		St. 27	
1 kg kave Minas Ia, 3 kg sladkorja kristal, 0½ kg caja Ceylon, 0½ kg popra v zrnju,	£2-3-6	1 kg kave Minas Ia, 10 kg sladkorja kristal, 2 kg riza Carolina Helios, 0½ kg popra v zrnju, 0½ caja Ceylon,	£4-0-0
4½ kg		13½ kg	£4-0-0
St. 23		St. 28	
3 kg kave Santos Ia, 3 kg sladkorja kristal, 3 kg riza Carolina Helios,	£4-12-0	2 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg riza Carolina Helios 1 kg rozin,	£5-7-10
9 kg		18 kg	£5-7-10
St. 24		St. 29	
1 kg kave Santos Ia, 5 kg slalkirja kristal, 3 kg riza Carolina Helios,	£3-0-0	3 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 2½ kg (5lbs.) svinjske masti, 2 kg olja olivnega, 0½ kg rozin,	£7-12-6
9 kg		18 kg	£7-12-6

„Požara in smrti sva ga rešila!” je zašepetal Jaka Filipu. „Naju zavrača.”

Filip je preložil ranjeno roko in odvrnil:
„Saj ne ve, da je njemu grozilo!”

Zisen je stal za klopni in se obrnil v stran.

„Kaj pa hočem, če služim pri Lahu!” si je mislil. „Naj bi fajmošter stradal, pa bi videl!”

„Hihi,” je dejal v zakristiji Škvarča Zvirku no uho, „danes mu je pa nekaj dejal. Prihajač mu je dejal in gobavec mu je dejal in nečistnik mu je dejal. Hihi, pa se bo kesal.”

„Komu je dejal?” se je zagrozil Zvirk.

„Komu? Moru! Še za pričo boste!”

„Prokleta duša smrdljiva, ven se spravi iz hiše božje, ovaduh ti. Ven se spravi, da ne stopi Bog k tebi in te lopne po čeljustih. Komu je dejal? Tebe je mislil, greh zeleni!”

In še preden se je zavedel, ga je Zvirk že sunil čez prag iz zakristije. Možakarji so osuplo strmeli vanj.

Zvirk se ni ozrl, pokleknil je na obe koleni in tesno spuščal jagode rožnega venca skozi svoje tresoce se prste.

Maša se je končala. Zvirk pa je še vedno klečal nepremično na mestu in se ni brgal ne za mežnarja, ki je kolovratil po prazni zakristiji, ne za strežnika, ki je kazal tovarišu na čelo, da pri Zvirku ni vse v redu.

Nihče ni vedel, kdaj je izginil iz cerkve. Pri blagoslovu ga ni bilo več. Ko je odzvonilo ave, je vstal na pokopališču z groba svoje žene in se opotekel pred župnikova vrata:

„Razen očeta in pastirja, gospod, ste rekli, trdo varji svojo hčer, ste rekli, o pohujšanju mlajših, ste rekli, gospod: O pokori očetovi niste nič rekli. Ali je oče izdan pogubljenju, da niste o pokori nič dejali, gospod?”

Klečal je na pragu in se trkal na prsi:

„Kristus bo usmiljen tudi očetu, kakor je bil Kajnu.”

Župnik je dal pijanca zavleči na gorko v mežnarjev hlev in pri srcu se mu je storilo inako, ko ga je gledal skrušenega in potrege av (Dalje.)

II. STANDARD PAKETI PO ŽELEZNICI

St. 30		St. 37	
1 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 3 kg riza Carolina Helios, 1 kg olja olivnega, 0½ kg cokolade, 0.150 gr popra v zrnju, 0.100 gr caja Ceylon,		2 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 10 kg spaghetti Ia, 5 kg riza Carolina Helios, 4½ kg (10lbs.) svinjske masti, 1 kg olje olivno, 1 kg rozin, 1 kg mila za pranje, 0.500 gr cokolade svicarske,	
18 kg	£5-17-6	18 kg	£10-9-6
St. 31		St. 38	
1 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg bele moke 00, 1 kg olje olivno, 2½ kg (5lbs.) svinjske masti, 0½ kg rozin, 0.100 gr popra v zrnju, 0.100 gr caja Ceylon, 0.050 gr cimeta v prahu, 2 kom vanilije,		3 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 15 kg bele moke 00, 5 kg spaghetti Ia, 5 kg riza Carolina Helios, 2 kg psenicnega zdroba, 3 kg olje olivno, 1 kg rozin,	
25 kg	£6-0-0	45 kg	£11-0-0
St. 32		St. 39	
2 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg bele moke 00, 2½ kg (5lbs.) svinjske masti, 1 kg rozin, 0½ kg cokolade svic, ½ kg caja Ceylon, 0½ kg popra v zrnju, 0½ kg mila Palmolive, 0½ kg kakao holandski,		0.500 gr mila Palmolive, 0.250 gr caja Ceylon, 0.250 gr popra v zrnju,	
25 kg	£8-7-0	45 kg	£11-0-0
St. 33		St. 40	
3 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 1 kg rozin, 0½ kg cokolade svicarske, 0.100 gr popra v zrnju, 0.100 gr caja Ceylon, 0.100 gr cimeta, 0.200 gr Palmolive,		17 kg svinjske masti, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg spaghetti Ia, 1 kg kave Santos Ia, 0.500 gr cokolade svicarske,	
25 kg	£6-16-0	87 kg	£14-15-0
St. 34		St. 41	
1 kg kave Minas Ia, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 1 kg rozin, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg spaghetti Ia, 1 kg olja olivnega, 2 kg mila za pranje, 0.500 gr mila Palmolive, 0.250 gr caja Ceylon, 0.250 gr popra v zrnju,		17 kg svinjske masti, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg spaghetti Ia, 1 kg kave Santos Ia, 0.250 gr popra v zrnju, 0.250 gr caja Ceylon,	
35 kg	£7-5-0	52 kg	£11-10-0
St. 35		St. 42	
2 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg bele moke 00, 1 kg rozin, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg spaghetti Ia, 2½ kg (10lbs.) svinjske masti, 2 kg olje olivno, 0.100 gr popra v zrnju, 0.100 gr cimeta v prahu, 0.100 gr caja Ceylon, 0.200 gr mila Palmolive,		45 kg bele moke 00, 17 kg svinjske masti, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg riza Carolina Helios, 3 kg kave Santos Ia, 1 kg rozin, 0.250 gr popra v zrnju, 0.250 gr caja Ceylon,	
35 kg	£9-10-4	64½ kg	£13-15-0
St. 36		St. 43	
2 kg kave Santos Ia, 10 kg sladkorja kristal, 10 kg bele moke 00, 5 kg riza Carolina Helios, 5 kg spaghetti Ia, 1 kg rozin, 0½ kg caja Ceylon, 0½ kg cokolade, 0½ kg kakao holandski, 0.200 gr popra v zrnju, 0.050 gr cimeta v prahu, 0.200 gr mila Palmolive, 5 kom. vanilije,		45 kg bele moke 00, 17 kg svinjske masti, 10 kg sladkorja kristal, 5 kg riza Carolina Helios, 2 kg mila za pranje, 1 kg rozin, 0.500 gr caja Ceylon, 0.250 gr popra v zrnju, 0.200 gr mila Palmolive,	
35 kg	£8-13-2	83½ kg	£14-0-0
St. 43		St. 44	
45 kg bele moke 00, 17 kg svinjske masti,		90 kg bele moke 00	£9-4-0
St. 45		17 kg svinjske masti	£5-5-0
45 kg bele moke 00		45 kg bele moke 00	£4-12-0
St. 46		3 pare NYLON DUPONT Ia, £1-15-0	

Zastopnik firme za N.S.W.:
MR. R. OLIP, 44 VICTORIA ST., POTTS POINT, SYDNEY